

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин і права

Кафедра германської філології та перекладознавства

ДИПЛОМНА РОБОТА

магістр

Освітній рівень

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Шифр і назва галузі знань

Спеціальність 035 Філологія

Шифр і назва спеціальності

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),

перша – англійська

на тему: **Молодіжний сленг як різновид розмовно-просторічної лексики (на матеріалі сучасних телесеріалів)**

Шифр 17035

Виконала:

студентка 2 курсу, група ФПАм-21

Я. А. Гаврилюк

Підпис

Ініціали, прізвище

Керівник: к. філол. н., проф.

О.В. Ємець

Вчене звання, науковий ступінь

Підпис

Ініціали, прізвище

Нормоконтроль: к. пед. н., доцент

Вчене звання, науковий ступінь

О.О. Мацюк

Підпис

Ініціали, прізвище

До захисту допускаю:

Зав. кафедри проф. Бойко Ю.П.

“ ” _____ 2022 р.

Хмельницький, 2022

АНОТАЦІЯ

В останні десятиріччя в розвитку англійської мови, як і багатьох інших мов, ясно простежується тенденція демократизації, під якою, насамперед, розуміється зближення писемно-літературної мови з розмовною. Таке зближення найбільш очевидно проявляється в значному поповненні лексики та фразеології «стандартної» мови за допомогою розмовних джерел. Особливо важливу роль в збагаченні лексики стандартної англійської мови в останні десятиліття відіграє сленг.

Актуальність нашого дослідження полягає в популярності молодіжного сленгу у сучасних телесеріалах та необхідності визначити семантику та прагматику сленгізмів у цих серіалах із перекладацької точки зору.

Об'єктом дослідження є сучасний молодіжний сленг в телесеріалах.

Предметом даного дослідження є семантичні, стилістичні та прагматичні аспекти функціонування та перекладу сленгізмів у серіалах.

Мета роботи – виявити лексичні та стилістичні засоби створення прагматичного ефекту використання сленгу та прийоми його відтворення у перекладі в сучасних телесеріалах.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити такі **завдання**:

- дослідити історію виникнення сленгу як різновиду розмовної лексики;
- навести загальну класифікацію сленгу та його характерних особливостей;
- встановити семантичні поля використання сленгової лексики в молодіжних серіалах;
- виявити прагматичні аспекти використання молодіжного сленгу;
- характеризувати динаміку зміни семантики сленгових виразів в діахронічному аспекті;
- визначити прийоми перекладу сленгізмів в залежності від стилістики та семантики цих мовних одиниць;

Матеріалом дослідження є дев'ять молодіжних телесеріалів: «Fresh meat», «The young ones», «Community», «Clique», «The inbetweeners», «Life of the party», «Everything sucks», «Heartbreak high», «To sir with love».

Методи дослідження включають метод контекстуального аналізу лексичних одиниць; метод стилістичного аналізу з метою виявлення стилістичних функцій сленгізмів; описовий метод; метод зіставного аналізу при характеристиці оригіналу та перекладу фрагментів серіалу, елементи кількісного аналізу.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше визначаються семантичні поля сленгових одиниць в молодіжних телесеріалах.

Теоретичне значення дослідження визначається тим, що запропоновані принципи лексико-стилістичного та семантичного аналізу сленгізмів можуть бути поширеними на дослідження сленгу у художніх творах та кінофільмах інших жанрів.

Практична цінність роботи полягає у можливості використання результатів дослідження під час практичних занять з лексикології англійської мови, стилістики, прагматики тексту та практики перекладу, під час написання курсових та дипломних робіт.

Апробація результатів роботи була проведена на XIV Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Foreign Languages in Use: Academic and Professional Aspects», що відбулась у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова 6 квітня 2022 року. Деякі положення нашої наукової роботи висвітлені у тезах цієї конференції «American student slang. Formation and translation», які опубліковані у збірнику наукових праць «Foreign Languages in Use: Academic and Professional Aspects» (Хмельницький, ХУУП, 2022, С. 22-23).

Структура роботи. Наукове дослідження складається із завдань на магістерську роботу, анотації, вступу, двох розділів, загальних висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 82 сторінок, у тому числі 74 сторінок основного тексту.

В **першому розділі** ми розглянули основні напрями досліджень сленгу, його історію виникнення, основні ознаки, його класифікацію та прийоми перекладу. Ми навели основні лексичні механізми створення сленгізмів,

засновані на аналізі молодіжного та студентського сленгу: афіксація, абревіація, словоскладання, усічення коренів, редуплікація і конверсія, деабревіація, універсалізація.

Також ми дослідили, що найбільшою проблемою при перекладі сленгізмів є збереження та правильна передача емоційно-експресивного забарвлення та стилістичного відтінку. Не завжди ці умови виконуються. Відбувається це через те, що перекладачі необізнані з відповідним шаром лексики. виправити цей недолік можна лише, якщо фахівці перед тим як робити переклад, будуть ретельно досліджувати і вивчати відповідну лексику.

У **другому розділі** ми дослідили використання та функціонально-стилістичні особливості перекладу молодіжного сленгу в телесеріалах. Наш аналіз включав визначення лексичних та стилістичних характеристик сучасного та застарілого молодіжного сленгу у телесеріалах, та прийоми його передачі у перекладі. Ми виокремили декілька семантичних полів, в яких вживається молодіжний сленг: «Відпочинок», «Емоції», «Образи» та «Студентське життя».

Опрацювавши лексику із сучасних телесеріалів, ми можемо з впевненістю сказати, що майже кожен рік молодь вигадує новий сленгізм на позначення однієї тої самої нейтральної одиниці. Сленг може виходити із ужитку на якийсь час, повертаючись уже з новим значенням. Навіть не виходячи з вжитку сленг може набувати нових значень.

Найчастіше ми перекладали сленгізми функціональним аналогом. Дуже часто ми використовували синонімічну заміну та метод цілісного перетворення.

Ключові слова: сленг, серіали, діахронія, семантичне поле, молодіжний сленг, студентський сленг.

SUMMARY

In recent decades, the development of the English language, as well as many other languages, has clearly traced the trend of democratization, which, first of all, is understood as the convergence of the written and literary language with the spoken one. This convergence is most clearly manifested in the significant replenishment of the vocabulary and phraseology of the "standard" language with the help of colloquial sources. Slang has played a particularly important role in enriching the vocabulary of standard English in recent decades.

The **topicality of the research** is due to the popularity of youth slang in modern television series and the need to determine the semantics and the pragmatism of slang in these series from a translation point of view.

The **object of the research** is modern youth slang in television series.

The **subject of the research** is semantic, stylistic and pragmatic aspects of the functioning and translation of slang in TV shows.

The **aim of the research** is to identify lexical and stylistic means of creating a pragmatic effect of using slang and methods of its reproduction in translation in modern television series.

The aim of the research involves solving the following **objectives**:

- to study the history of slang as a type of colloquial vocabulary;
- to give a general classification of slang and its characteristic features;
- to set semantic fields for using slang vocabulary in youth TV shows;
- to identify pragmatic aspects of using youth slang;
- to characterize the dynamics of changes in the semantics of slang expressions in the diachronic aspect;
- to determine the methods of translating slangisms depending on the style and semantics of these Language units;

The **research material** includes nine youth television series: «Fresh meat», «The young ones», «Community», «Clique», «The Inbetweeners», «Life of the Party», «Everything sucks», «Heartbreak High», «To Sir with Love».

Research methods include the method of contextual analysis of lexical units; the method of stylistic analysis in order to identify stylistic functions of slang; the descriptive method; the method of comparative analysis when describing the original and translating fragments of the series, elements of quantitative analysis.

The scientific novelty of the research consists in the fact that for the first time semantic fields of slang units are defined in youth television series.

The theoretical significance of the research is determined by the fact that the proposed principles of lexical-stylistic and semantic analysis of slang can be extended to the study of slang in works of art and films of other genres.

The practical significance of the research is determined by the possibility of using the research results during practical classes in the lexicology of the English language, Stylistics, pragmatics of the text and translation practice, when writing term papers and thesis.

Proceedings of the research: the results have been published in the collection of XIV All-Ukrainian scientific and practical Online Conference «Foreign Languages in Use: Academic and Professional Aspects» (April 6, 2022) in the form of thesis «American student slang. Formation and translation».

Structure of the research. The scientific research consists of Master's thesis assignments, an abstract, an introduction, two sections, general conclusions, and a list of sources used. The total volume of work is 82 pages, including 74 pages of the main text.

In the first chapter we have examined the main areas of slang research, its history of origin, main features, its classification and translation techniques. We have presented the main lexical mechanisms for creating slang based on the analysis of youth and student slang: affixation, abbreviation, word composition, root truncation, reduplication and conversion, deabbreviation, universalization.

We have revealed that the biggest problem in the translation of slang is the preservation and correct transmission of emotional and expressive coloring and stylistic shade. These conditions are not always met. This is due to the fact that translators are ignorant with the appropriate level of vocabulary. This shortcoming can

only be corrected if specialists carefully examine and study the relevant vocabulary before making a translation.

In the second chapter we have analyzed the use and functional and stylistic features of translating youth slang in television series. Our analysis has included the definition of lexical and stylistic characteristics of modern and outdated youth slang in television series, and methods of its transmission in translation. We have identified several semantic fields that use youth slang: «Leisure», «Emotions», «Insults» and «Student life».

Having worked out the vocabulary from modern television series, we can say with confidence that almost every year young people come up with a new slang term for one and the same neutral unit. Slang can go out of use for a while, returning with a new meaning. Even without going out of use, slang can take on new meanings.

Most often, we translated slang terms with a functional analog. Very often we have used synonymous substitution and the holistic transformation method.

Keywords: slang, serials, semantic field, diachrony, youth slang, student slang.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ОЗНАКИ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ СЛЕНГУ ЯК СОЦІАЛЬНОГО РІЗНОВИДУ МОВИ	7
1.1. Загальні поняття сленгу.....	7
1.2. Історія розвитку сленгу.....	12
1.3. Сленг як один із різновидів соціальних діалектів.....	19
1.4. Характеристика різновидів сленгу.....	24
1.5. Основні лексичні прийоми перекладу сленгу.....	39
Висновки до Розділу 1.....	45
РОЗДІЛ 2. ПРИНЦИПИ ВІДТВОРЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ У ПЕРЕКЛАДІ СУЧАСНИХ ТЕЛЕСЕРІАЛІВ	47
2.1. Стилiстичний та прагматичний аспекти вживання молодiжного сленгу для позначення проведення вiльного часу.....	47
2.2. Стилiстичний та прагматичний аспекти вживання молодiжного сленгу для вираження емоцiй.....	51
2.3. Стилiстичний та прагматичний аспекти вживання молодiжного сленгу для вираження образ.....	54
2.4. Стилiстичний та прагматичний аспекти вживання молодiжного сленгу у студентському контекстi.....	61
2.5. Дiахронiчний аспект молодiжного сленгу.....	66
Висновки до Роздiлу 2.....	73
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	74
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77

ВСТУП

В останні десятиріччя в розвитку англійської мови, як і багатьох інших мов, ясно простежується тенденція демократизації, під якою, насамперед, розуміється зближення писемно-літературної мови з розмовною. Таке зближення найбільш очевидно проявляється в значному поповненні лексики та фразеології «стандартної» мови за допомогою розмовних джерел. Особливо важливу роль в збагаченні лексики стандартної англійської мови в останні десятиліття відіграє сленг.

Основа лексикографічного вивчення сленгу була закладена такими видатними вченими, як Е. Партрідж, Х. Вентворт, С. Б. Флекснер, Х. Л. Менкен, Ч. Фриз, Р. Спайерс, М. М. Маковський та інші.

Українські лінгвісти зробили значний внесок у вивчення лінгвістичної сутності, статусу, перекладу та інших аспектів сучасного англійського сленгу. Результати таких наукових досліджень викладено в численних опублікованих роботах і дисертаціях, написаних Л. О. Ставицькою, Ю. А. Зацним, О. Л. Клименко, В. О. Балабіним, В. А. Хонтою, Ю. Потятиником, К. Л. Бондаренком, С. Циркалом та іншими.

Актуальність нашого дослідження полягає в популярності молодіжного сленгу у сучасних телесеріалах та необхідності визначити семантику та прагматику сленгізмів у цих серіалах із перекладацької точки зору.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Магістерська робота пов'язана з проблематикою наукової теми кафедри германської філології та перекладознавства «Проблеми лексико-граматичної семантики, прагматики та стилістики в когнітивно-дискурсивній парадигмі».

Об'єктом дослідження є сучасний молодіжний сленг в телесеріалах.

Предметом даного дослідження є семантичні, стилістичні та прагматичні аспекти функціонування та перекладу сленгізмів у серіалах.

Мета роботи – виявити лексичні та стилістичні засоби створення прагматичного ефекту використання сленгу та прийоми його відтворення у перекладі в сучасних телесеріалах.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити такі **завдання**:

- дослідити історію виникнення сленгу як різновиду розмовної лексики;
- навести загальну класифікацію сленгу та його характерних особливостей;
- встановити семантичні поля використання сленгової лексики в молодіжних серіалах;
- виявити прагматичні аспекти використання молодіжного сленгу;
- характеризувати динаміку зміни семантики сленгових виразів в діахронічному аспекті;
- визначити прийоми перекладу сленгізмів в залежності від стилістики та семантики цих мовних одиниць;

Матеріалом дослідження є дев'ять молодіжних телесеріалів: «Fresh meat», «The young ones», «Community», «Clique», «The inbetweeners», «Life of the party», «Everything sucks», «Heartbreak high», «To sir with love».

Методи дослідження включають метод контекстуального аналізу лексичних одиниць; метод стилістичного аналізу з метою виявлення стилістичних функцій сленгізмів; описовий метод; метод зіставного аналізу при характеристиці оригіналу та перекладу фрагментів серіалу, елементи кількісного аналізу.

Положення, що виносяться на захист:

1. Сленг – стилістично забарвлена лексика та фразеологія, яка вийшла за межі певних соціальних груп, і має, фактично, загальномовний характер, широко вживається в розмовній мові, але не вважається «стандартною» або літературною. Сленг поділяється на такі різновиди: молодіжний, студентський, військовий, комп'ютерний, кримінальний, спортивний та сленг крадіїв.

2. Молодіжний сленг – неформальні слова та вирази, що вживаються молоддю в спілкуванні між однолітками. Такі вирази зазвичай важко знайти в більшості словників. За словами британського лексикографа Еріка Партріджа,

молодь використовує сленг з таких причин: щоб принизити; щоб бути «несхожим», бути новим, уникати кліше; щоб оточуючі не розуміли; щоб зменшити, а можливо, і розсіяти урочистість або надмірну серйозність розмови; щоб показати, що ви належите до певної школи, професії, спільного виду зайнятості або соціального класу. Ми виокремили основні лексичні механізми утворення молодіжних сленгових одиниць: афіксація, абрєвіація, словоскладання, конверсія, редуплікація.

3. У нашій роботі запропоновано класифікацію сленгу за такими семантичними полями: «Відпочинок», «Емоції», «Образи» та «Студентське життя». Молодіжний сленг зазвичай утворюється з допомогою таких стилістичних засобів як метафора, епітет, літота та гіпербола. Сленг часто відображає не дуже позитивний прагматичний ефект, адже його в основному використовують для вираження презирливості та образ.

4. В процесі історичного розвитку сленг зазнає таких семантичних змін як: генералізація, спеціалізація, деградація, елевація та перенос найменування. Найбільш поширеними типами зміни значення є перенос найменування та деградація значення.

5. Ми сформуваали найголовніші принципи перекладу сленгізмів в залежності від їх семантики. Еквівалентний переклад є влучним, але не завжди в українській мові є повні відповідники англійським сленгізмам, тому найдоречніше перекладати сленгізми з допомогою функціонуючого аналогу. Хороший переклад сленгізмів, на нашу думку, можна здійснити, використовуючи синонімічну заміну. Якщо в українській мові немає навіть схожого відповідника, ми радимо використати метод цілісного перетворення.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше визначаються семантичні поля сленгових одиниць в молодіжних телесеріалах.

Теоретичне значення дослідження визначається тим, що запропоновані принципи лексико-стилістичного та семантичного аналізу сленгізмів можуть бути поширеними на дослідження сленгу у художніх творах та кінофільмах інших жанрів.

Практична цінність роботи полягає у можливості використання результатів дослідження під час практичних занять з лексикології англійської мови, стилістики, прагматики тексту та практики перекладу, під час написання курсових та дипломних робіт.

Апробація результатів роботи була проведена на XIV Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Foreign Languages in Use: Academic and Professional Aspects», що відбулась у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова 6 квітня 2022 року. Деякі положення нашої наукової роботи висвітлені у тезах цієї конференції «American student slang. Formation and translation», які опубліковані у збірнику наукових праць «Foreign Languages in Use: Academic and Professional Aspects» (Хмельницький, ХУУП, 2022, С. 22-23).

Структура роботи. Наукове дослідження складається із завдань на магістерську роботу, анотації, вступу, двох розділів, загальних висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 82 сторінок, у тому числі 74 сторінок основного тексту.

У **вступі** визначається актуальність, зв'язок роботи з науковими програмами, мета та завдання роботи, зазначаються матеріали та методи дослідження, наукова новизна, теоретична та практична цінність, методи дослідження та використаний матеріал.

У **першому розділі** визначаються основні напрями досліджень сленгу, а також історію його виникнення, основні ознаки, його класифікацію та прийоми перекладу.

У **другому розділі** досліджуються функціонально-стилістичні особливості перекладу молодіжного сленгу в телесеріалах.

У **загальних висновках** наводяться результати проведеного дослідження та формулюються основні висновки наукової роботи.

Список використаних джерел містить 69 праць українських та зарубіжних вчених, використаних в роботі.

РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ОЗНАКИ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ СЛЕНГУ ЯК СОЦІАЛЬНОГО РІЗНОВИДУ МОВИ

1.1. Загальні поняття сленгу

Стрімкий розвиток людського суспільства має великий вплив на найважливіший інструмент спілкування – мову. Сучасний спосіб життя розвивається швидше, і нові тенденції також відображаються в розвитку мови у вигляді різних нових слів і виразів, а також в поліпшенні і спрощенні граматичної структури. Порівняння цих двох лінгвістичних областей показує, що словниковий запас зростає та швидко, що комунікативна функція мови вимагає більш нових і коротких виразів в мовній термінології, щоб йти в ногу з сучасними тенденціями в людському житті. Сленг, мабуть, є одним з найбільш важливих мовних утворень, що роблять великий вплив на розвиток мови.

Не всі використовують сленг, і не всім він подобається. Школа в Шеффільді, на півночі Англії, нещодавно навчила своїх студентів припинити використовувати сленгові слова, такі як *hiya* (hello), *cheers and ta* (thank you). Завуч каже, що якщо молоді люди навчаться говорити «правильно», це допоможе їм отримати місце в університеті і хорошу роботу. Коли британці використовують подібну мову, не дивно, що деякі студенти кажуть, що не розуміють носіїв мови. Але, можливо, учням не потрібно так сильно турбуватись про спілкування з носіями мови. Дослідження показують, що більша частина англійської мови, якою говорять сьогодні в світі, використовується між людьми, які не є носіями цієї мови [30, с. 1].

Проходження слова «сленг» розглядається більшістю лінгвістів і лексикографів як «невизначене» або «невідоме». Одним з помітних винятків є Волтер Вільям Скит, лексикограф, автор «Короткого етимологічного словника англійської мови» (1965), який стверджує, що сленг – слово скандинавського походження і є похідним від ісландського «*slyngva*» (кидати), який можна порівняти з норвезьким дієсловом «*slengja*» (бити в щелепу) і норвезьким

іменником «slengjeord» («сленгове слово»), що використовується для позначення образливих слів. Схожу думку мав і англійський лінгвіст, Ерік Партрідж, який у своїй книзі «Slang and sociability: in-group language among college students», зауважує певну схожість між англійським словом «slang» і скандинавським «sling», він припускає, що ці слова походять від загального німецького кореня [30, с. 5].

Жива мова, така як англійська, являє собою динамічний потік усних і письмових термінів, що постійно розвиваються. Всякий раз, коли люди використовують мову, вони змушують її текти всередині і навколо себе, створення нових смислів, способів самовираження. Термін «сленг» відображає динаміку мови і тому є дуже неясним і двозначним. Хоча він настільки поширений, що зараз його можна легко знайти практично у всіх видах сучасних літературних творів, все ж не існує простого механізму його ідентифікації. Абсолютна правда про сленг була розкрита Лайтером і Дюма, що будь-хто може розпізнати сленг, але ніхто не може дати йому визначення [33, с. 1].

Єдиного і всеосяжного визначення сленгу немає дотепер. Неодноразові спроби розмежувати сленг і загальноживану лексику, або сленг і нецензурну мову не дали результатів. Дефініції сленгу, які намагаються нашвидкуруч скомпонувати у ході наукових дебатів, часто виявляються помилковими. Таким чином, у різних словниках і посібниках простежуємо безліч визначень сленгу, таких як: «нецензурна мова», «мова неписьменних і безпутних людей», «поезія простої людини». В. О. Чехівський називає сленг «мовною грою, що допомагає особистості заявити про себе у власному мікросоціумі та водночас відокремитись разом з ним від решти суспільства». На думку лінгвіста, сленг – це стиль мови, що посідає місце антитетичне занадто формальній офіційній мові [25, с. 78].

Сленг, за словами лінгвістки Анни-Бріти Стенстром, чий галузі досліджень включають корпусну лінгвістику, соціолінгвістику, прагматику та аналіз дискурсу, дуже важко піддається визначенню. Проте, вона дає загальне визначення: сленг включає в себе не лише лексику «злочинного світу» (вуличні

банди, торгівля наркотиками), а також специфічну лексику «певної групи або професії» і розмовну мову «нижче рівня стандартної освіченої мови», що складається з «нових або вже існуючих слів, використовуваних в якомусь особливому сенсі» [2, с. 32].

Л. Ставицька наводить джерела, в яких досить таки структурно розкрито поняття сленгу. Це словники О. Ахманової, «Лінгвістичний енциклопедичний словник».

Ми теж спробували виокремити найбільш коректні визначення поняття «сленг»:

1. Сленг – неформальні, нестандартні слова і фрази, які, як правило, утворюються шляхом творчого, часто дотепного зіставлення слів або образів. Сленг можна протиставити жаргону (технічна мова професійних або інших груп) і арго, але межі, що відокремлюють ці категорії від сленгу, сильно розмиті, і деякі автори використовують терміни сленг, арго і жаргон в загальному сенсі, щоб включити всі попередні значення [26, с. 5].

2. Сленг – стилістично забарвлена лексика та фразеологія, яка вийшла за межі певних соціальних груп, і має, фактично, загальномовний характер, широко вживається в розмовній мові, але не вважається «стандартною» або літературною. Це визначення ми обрали для подальшого дослідження [36, с. 22].

3. Сленг – це постійно мінливий набір розмовних слів і фраз, які використовуються для встановлення або зміцнення соціальної ідентичності або згуртованості всередині групи або з тенденцією або модою в суспільстві в цілому [50].

4. Сленг – це дуже неформальне використання лексики та ідіом, яке характерне більшою метафоричністю, грайливістю, еліптичністю, яскравістю і ефемерністю, ніж звичайна мова [39, с. 21].

В Історичному словнику американського сленгу, написаному Девідом Крісталом, зазначається, що багато груп «використовуються сленг в основному тому, що їм не вистачає політичної влади». Це просто безпечний і ефективний спосіб змусити людей повстати проти певних норм. Часто, однак,

здається, що сленг присутній завжди і існує навіть в благодушні часи. Він створюється окремими людьми і зберігається на основі його корисності і застосовності [27, с. 3].

У Колумбійській енциклопедії зазначається, що сленг часто «добре розвинений в розмовному словнику культурних, складних, лінгвістично багатих мов». У той час як сленг колись вважався нижчою формою спілкування, багато хто тепер вважають сленг розумною і проникливою варіацією на тему м'якості стандартної мови. Джеральд Паршалл у статті 1994 року для U.S. News & World Report описує сленг як «пролетарське селянство». Оксфордський словник англійської мови вказує, що персонаж Джорджа Еліота в «Мідлмарч», написаному в 1871 році, говорить, що «правильна англійська – це сленг педантів, які пишуть історію та есе». Для деяких достатньо того, що Шекспір часто використовував сленг [41, с. 3].

Інші, однак, засуджують використання сленгу, вважаючи, що це підриває стандартну мову і погано відбивається на його користувачах. Паршалл зазначає, що Амброз Бірс у своєму словнику назвав сленг «рохканням людської свині». Навіть Оксфордський словник англійської мови 1989 року видання визначає сленг як «спеціальну лексику, використовувану будь-яким набором осіб низького або сумнівного характеру; мова низького і вульгарного типу». Насправді, Девід Кристал у своєму Історичному словнику американського сленгу вказує, що Семюел Джонсон і Джонатан Свіфт створили найперші словники частково через велику заклопотаність спотворенням стандартної англійської мови [41, с. 3].

За словами британського лексикографа Еріка Партріджа (1894-1979), люди використовують сленг з будь-якої з принаймні 15 причин:

1. У піднесеному настрої, як молодими душею, так і молодими роками; просто заради забави; в грайливості або жартівливості.
2. Як вправа в дотепності і винахідливості або в гуморі. Мотивом цього зазвичай є самовираження або снобізм, наслідування або чуйність, захоплення віртуозністю.

3. Щоб бути «несхожим», бути новим.
4. Щоб розмовляти мальовничо (цитувати позитивно, або в бажанні уникнути несмаку – негативно).
5. Аби безпомилково привернути увагу, навіть злякати.
6. Щоб уникати кліше або бути лаконічним (з нетерпінням з приводу існуючих умов).
7. Аби збагатити мову. Така обдуманість зустрічається рідко, за винятком добре освічених людей, а кокні становить найбільш помітні винятки; вона скоріше літературна, ніж спонтанна.
8. Аби надати абстрактному вид ґрунтовності, конкретності; приземленості ідеалістичному; безпосередності і доречності віддаленому. У культурних людей зусилля зазвичай навмисне, в той час як у некультурних воно майже завжди несвідоме, якщо не підсвідоме.
 - 9а. Щоб пом'якшити біль, або, з іншого боку, надати додатковий сенс відмови або зречення;
 - 9б. Щоб зменшити, а можливо, і розсіяти урочистість, помпезність, надмірну серйозність розмови (або листа).
 - 9в. Щоб пом'якшити трагедію, полегшити або «прикрасити» неминучість смерті або божевілля, або замаскувати каліцтво або жалість глибокої порочності (наприклад, зрада, невдячність); та\або таким чином дати можливість мовцеві або його слухачеві, чи обом, витримати, щоб «продовжувати».
10. Говорити або писати підлеглим, або розважати керівну публіку; або просто бути на розмовному рівні зі своєю аудиторією або предметом обговорення.
11. Для зручності спілкування. (Не слід плутати або об'єднувати з попереднім.)
12. Щоб викликати дружні стосунки або близькість глибокого тривалого характеру. (Те ж зауваження.)
13. Щоб показати, що ви належите до певної школи, професії або спільного виду зайнятості, артистичного або інтелектуального кола, або соціального класу.

14. Щоб показати або довести, що хтось не «свій».

15. Щоб оточуючі не розуміли (використовується дітьми, студентами, коханцями, членами політичних таємних товариств, злочинцями у в'язниці або на волі, невинними людьми у в'язниці тощо) [27, с. 4].

На нашу думку, головними причинами є числа 13 та 15. З п'ятнадцяти важливих причин Партріджа, що лежать в основі використання сленгу, Крістал зазначає, що він вважає числа 13 і 14 найбільш значущими [27, с. 4].

Отже, сленг – стилістично забарвлена лексика та фразеологія, яка вийшла за межі певних соціальних груп. Якою б не була причина (причини) виникнення, сленг тут, щоб залишитись, і його довговічність вимагає уваги і пояснення. Ерік Партрідж, згідно з історичним словником американського сленгу, є «можливо найвідоміший колекціонером нетрадиційної англійської мови століття». Сленг включає в себе не лише лексику «злочинного світу» (вуличні банди, торгівля наркотиками), а також специфічну лексику «певної групи або професії» і розмовну мову «нижче рівня стандартної освіченої мови», що складається з «нових або вже існуючих слів, використовуваних в якомусь особливому сенсі»

1.2. Історія розвитку сленгу

Сленг (від англ. S (special), lang (language)) – набір особливих слів або нових значень уже існуючих слів, уживаних у різних групах людей (професійних, громадських, вікових тощо) [12, с. 264].

В США та Британії сленг вперше з'явився в п'єсі Річарда Брома, а пізніше – у віршах і піснях Копленда. До 1700-х років культурні відмінності в Америці почали впливати на англійське населення, і сленг почав активно поширюватись. Майже всі жаргонні слова того часу були анатомічними і добре відомі по всій Британії і в Америці завдяки британським колоністам. Крім того, в 18 столітті відбулись певні події, які сприяли розвитку сленгу, такі як експансія на захід, громадянська війна і аболіціоністський рух. До цього часу такі поети, як

Уолт Уїтмен, У. Д. Уїтні і Брандер Метьюз, вважали сленгом все, що звучить по-новому і чого немає в «глосаріях британських діалектів». Уолт Уїтмен вважав, що сленг – це життя мови [47, с. 5].

У 19 ст. – на початку 20 ст. сленг уже вживався переважно на англomовному ґрунті. Друга половина 19 ст. характеризується початком студіювання різних рис сленгу і переходом від простого укладання словників і глосаріїв до наукового дослідження. Але вчені зазначеного періоду не змогли дати відповіді на багато питань, що торкаються сленгу. Проте безсумнівним є те, що зусилля лінгвістів у 19 ст. заклали основи для поглибленого вивчення сленгу в 20 – 21 ст. [20, с. 137].

На початку 19 ст. в Британії виникає різновид сленгу, який пізніше буде названий римованим сленгом кокні. Точну дату, коли на сцені вперше з'явився римований сленг кокні, це спірне питання, але справедливо сказати, що він був широко поширений до середини дев'ятнадцятого століття і досяг піку популярності на початку двадцятого століття (можливо, в результаті рухливих соціальних контактів, що виникли в результаті Першої світової війни).

Джону Кемдену Хоттену зазвичай приписують те, що він був першою людиною, яка спеціально заговорила про римований сленг кокні в своєму Словнику сучасного сленгу, арго і вульгарних слів 1859 року. Він припустив, що його коріння сягає в 1840-і роки, хоча він і «приписує» римований сленг злочинним класам, а не вуличним торговцям: «Арго, який не має нічого спільного з тим, як говорять вуличні торговці, відомий в Севен Діалс і в інших місцях як римований сленг, або заміна слів і речень, які римуються з іншими словами, призначеними для збереження в секреті. Я дізнався, що римований сленг з'явився близько дванадцяти або п'ятнадцяти років тому».

Приблизно в той же час, коли Хоттен опублікував своє дослідження, якийсь Дункан Англкус написав «Вульгарна мова: словник жаргону, арго і яскравих слів і фраз, використовуваних в Лондоні». Рецензія на нього з'явилась в «Атенеумі», популярному літературному журналі того часу, в січні 1859 року, із натяком на швидко зростаючу популярність міських неформальних ідіом:

«...тепер, коли сленг всюди в моді – на вулиці, на платформі, у вітальні – цей цікавий маленький довідник з «Вульгарної мови» не може не мати успіху. Наші прекрасні читачки, які хочуть зачарувати нашу сміливу статтю, можуть знайти тут найкрасивіші фрази, а наші сільські двоюрідні брати, які хотіли б вдосконалити себе в «яскравих словах, в основному використовуваних в Лондоні», які час від часу публікуються в цих дуже цікавих поліцейських звітах, не можуть придумати нічого кращого, ніж «злапати шанс», і купити цю «підозрілу маленьку книжку» [45, с. 47].

Однак не всі були за його поширення. У Карлайлі преподобний А. Мурселл виголосив проповідь, повну занепокоєння з приводу того, що «є багато молодих людей, які, схоже, вважають, що для мужності необхідно бути майстрами сленгу...Сленг приходять зі своїми полчищами варварських слів, погрожуючи повному зникненню справжньої англійської мови». Він сильно перебільшив ситуацію, але в тому, що він сказав, було зерно істини, оскільки кілька фраз з тих ранніх днів – серед них *mice pies* (дослівно «пироги з фаршем»), що означає *eyes* (очі) – використовуються і донині. Натхнення для римування жаргонних фраз приходять з самих різних джерел. Можна побачити приклади з географії самого Лондону, музичного залу, спорту, дитячих віршів, літератури (особливо Чарльза Діккенса) і, особливо, у випадку більш сучасних доповнень, зі світу знаменитостей [45, с. 47].

Хоча вам, ймовірно, буде важко почути, як на ньому говорять на кожній великій лондонській вулиці, як це було б в минулі часи, римований сленг залишається дуже живим, не в останню чергу завдяки його регулярному зображенню на телебаченні і в фільмах. В таких мюзиклах, як «Me and My Girls» і «Fings Ain't What They Used T'Ve», до класичних шоу, таких як «Till Death Us Do Part», «Minder», «Only Fools and Horses», «Porridge», «The Sweeney» і «EastEnders», нові покоління знайомляться з його тонкощами [45, с. 64].

Однак майте на увазі, що це мова, народжена вулицями, і як така вона може завдати декілька ударів. Часом розумна, інформована і забавна, вона також може бути досить грубою, щоб змусити моряка почервоніти. Але перш за все,

римований сленг для сучасного користувача повинен приносити задоволення. Промова кокні часто вважалась комічною або барвистою. За іншими джерелами, навіть за часів Шекспіра такі варіанти написання, як *bylyffe* для *bailiff*, доводили, що на кокні говорили в 16 ст. Насправді, цілком ймовірно, що на сцені Шекспірівського театру «Глобус», розташованого недалеко від південного берега Темзи, більшістю його низинних персонажів грали кокні, навіть коли дія відбувалась за кордоном, в римі, Гессіні, або де-небудь ще.

На вершині старих письменників-кокні стоїть Чарльз Діккенс, якому подобалось долати милі по Лондону, щоб перейнятись мовою і атмосферою. Через багато років, проведених в репортажах і Палаті громад, і його невинних зусиль вислуховувати і розпитувати людей з перших рук, Діккенс впевнено володів ідіомами кокні.

Одним з видатних драматургів і портретистів кокні, якого не можна забути, є Джордж Бернард Шоу. Шоу був набагато більш точним і оригінальним спостерігачем діалекту, ніж його навіть називали, хоча йому довелось трохи перебільшити це для сценічних цілей. Власні письмові спроби Шоу записати кокні були настільки докладними, наскільки це було можливо без використання фонетичного алфавіту, і врешті-решт він розробив новий алфавіт з сорока символів, щоб впоратись з усіма звуками стандартної англійської мови.

Сьогодні римований сленг поширений не тільки в Лондоні, але і на східному узбережжі Сполучених Штатів і в Австралії. В інших британських містах є кілька прикладів власного римованого сленгу, проте Лондон є його прабатьківщиною [34, с. 16].

У 50-і рр. 19 ст. – 40-і рр. 20 ст. соціолінгвісти виділили характерні риси, якості, ознаки, притаманні сленгу: 1) стародавність і наступність; 2) наявність загального сленгу і спеціального сленгу; 3) групова приналежність; 4) відкритість, але водночас наявність у другій половині 19 ст. поглядів на сленг як на таємну мову; 5) мінливість, рухливість, але водночас існування сленгізмів, що тривалий час не зникають і не змінюються; 6) образність і багатство експресії, гумор і жарт; 7) багата синоніміка сленгу, його метафоричність; 8) «живі» факти

словотвору, новоутворення; 9) активна взаємодія сленгу з іншими соціальними діалектами, територіальними діалектами, просторіччям літературною мовою [23, с. 180].

У першій половині 20 ст. активізувались теоретичні дослідження сленгу і він починає поширюватись і в інших індоєвропейських мовах, особливою популярністю він користується у молоді [29, с. 44].

Теоретично-лексикографічні відомості про українську молодіжну субмову 1-ї половини 20 ст. надзвичайно мізерні. З початку 20 ст. відзначаємо декілька бурхливих хвиль у розвитку молодіжного сленгу [1, с. 34].

Перша датується 1920-ми рр. – післяреволюційний період громадянської війни. «Безпритульні за стінами будинку впливають на окремих учнів, – писав А. Селіщев, – Деякі школярі...дружать з ними і переймають їхню мовну манеру, жаргонні слова, які сприймаються школярами як слова особливої емоційної значущою». Саме цю молодіжну мову, носієм якої була робітнича молодь та учні деяких шкіл, дослідники схильні вважати за основу формування сучасного молодіжного жаргону, про що свідчить значна кількість лексичних, семантичних і фразеологічних збігів у молодіжному лексиконі різних років [24, с. 34].

Л. Ставицька наводить, що на українському мовному ґрунті молодіжний жаргон 1920-х рр. вивчали О. Горбач, В. Щепотьєв. У розвідці В. Щепотьєва знаходимо цінні думки щодо власне соціокомунікативних та прагматичних аспектів побутування «блатної мови» у тогочасному середовищі учнівської молоді, а також штрихи до портрета мовної особистості молодого жаргоносія 1920-х рр.: «Мова підлітків, хлопців і дівчат політично-трудова шкіл становить собою невимовну мішанину слів українських і московських, як літературних, так і народних з величезною домішкою «блатних», або, як вони самі кажуть, «шпановських»...Літературне слово – вкрасти – містить осуд факту. Блатні ж слова – мають зовсім протилежний емоційний зміст: осуду вчинку немає...Ця мова вдирається в їхню поважну мову, надто в тих, хто мало начитаний і не розвинув у собі смаку до літературної мови. Отже, ця мова дедалі набирає якихось фактичних прав, маж тенденцію витискати літературну мову» [44, с. 35].

В Британії та Америці сленг привернув інтерес популярних письменників тільки на початку 1920-х років. Саме після Першої світової війни в суспільстві склалось нове ставлення до сленгу. Тепер існував попит на розваги, засоби масової інформації та жаргонну художню літературу [27, с. 34].

Друга хвиля активізації молодіжної субмови припадає на 1950-ті рр., коли на вулиці і танцмайданчики міст вийшли «стиляги». Сленг «стиляг» – це жаргон замкнених груп молоді, яким притаманні були пошуки «легкого життя», захоплення модними речами, західною джазовою музикою, що стало тоді об'єктом гострої критики, наприклад, мовознавчої. Хоча жаргон «стиляг» пішов у небуття, але деякі його елементи поширились у молодіжному середовищі, а саме слово інколи вживається у значенні «модно, стильно вдягнена молода людина».

Третя хвиля – період застою (1970-80-і рр.) породила різні неформальні молодіжні рухи, і хіпі створили свій «системний» сленг як мовний жест протистояння офіційній ідеології.

Четверта хвиля активізації молодіжної субмови припадає на початок 1990-х рр., коли загальні процеси демократизації вплинули на мовотворчість молоді [1, с. 35].

У другій половині 20 ст. – на початку 21 ст. сленг застосовується в мовах багатьох європейських країн, у США і в деяких інших англomовних країнах світу. Особливою популярністю він користується в США, Англії, Чехії, Хорватії, Україні тощо. Водночас формування сленгу в різних мовах відбувається по-різному: відрізняються темпи його поширення, понятійно-семантична сутність, склад носіїв тощо [21, с. 38].

З другої половини 20 ст. починається поглиблене студіювання сленгу на матеріалі різних мов. Більш активно дослідження з тематики сленгу проводяться в мовознавстві Англії, США. Цю хвилю назвали періодом застою (1970-80-і рр.), адже вона породила різні неформальні молодіжні рухи, і хіпі створили свій «системний» сленг як мовний жест протистояння офіційній ідеології [16.1, с. 39].

Наступна хвиля активізації сленгової субмови припадає на початок 1990-х рр., коли загальні процеси демократизації вплинули на мовотворчість молоді та вузьких кіл [1, с. 36].

Вивчення літератури другої половини 20 ст. – початку 21 ст. дозволяє виділити найбільш виразні риси сленгу: нестандартний характер, різноманітність, відкритість, недовговічність і водночас «живучість»; експресивність, емоційність, оцінний характер, образність, багатозначність тощо [21, с. 41].

У 1998 р. в Києві вийшов «Перший словник українського молодіжного сленгу» (укладач – С. Пиркало, за редакцією Ю. Мосенкіса), який одразу ж викликав жвавий інтерес до української наукової громадськості, а також зарубіжних дослідників [1, с. 36].

З першого десятиріччя 21 ст. в Україні починається поглиблене студіювання сленгу. У багатьох країнах такі дослідження проводяться вельми повільно. Серед студій зі сленгу дуже часто превалює молодіжна тематика (сленг шкільний, студентський, молодіжних груп тощо) [6, с. 55].

За останні роки в Україні помітно виріс інтерес до вивчення сленгу, адже дана субмова має тривалу і складну історію формування. (Гасюк 2000; Дружин 2000; Друм 1998; Качан, Корнієнко 2001; Мартос 2001; Соболева 2002; Ставицька 2005 та ін.)

Сучасний американський сленг був сформований і змінений різними культурами і появою технологій, які залишили в нашому суспільстві безліч різновидів сленгу, від крайнощів, таких як вуличний/наркотичний сленг, до афроамериканського сленгу. Іноземні слова є загальним джерелом для розвитку сленгу, як і регіональні варіації стандартних слів. Девід Крістал, Автор Кембриджської енциклопедії англійської мови, називає введення іноземних слів в мову «запозиченнями». Аналогічним чином, сленг може включати «елементи жаргонів груп з особливими інтересами (наприклад, професійних, спортивних, регіональних, кримінальних і наркотичних субкультур)». В історичному словнику американського сленгу говориться, що «сленг є лексичним

нововведенням в рамках певного культурного контексту». Іноді ці іноземні слова та регіональні варіації стають частиною стандартної мови [27, с. 33].

Отже, історія виникнення сленгу є тривалим, але цікавим процесом. Незважаючи на значну кількість використаних у нашій роботі теоретичних праць з питань сленгу, багато питань з цієї проблематики залишаються проблематичними й дискусійними, що відкриває широкі можливості й перспективи для подальших досліджень.

1.3. Сленг як один з різновидів соціальних діалектів

Процес розвитку мови безперервний. Постійно створюються нові слова, закономірності їх утворення, фразеологічні одиниці і т.д., які, з одного боку, є актуалізацією сучасних тенденцій в мові, а з іншого боку, самі створюють деякі нові тенденції. Отже, теоретичне переосмислення і узагальнення знову виниклих лексичних процесів виявляються актуальними для лексикології. Ступінь поширення сленгу в мові величезна, більш того, в даний час він проникає з соціальних діалектів, до яких він завжди ставився, в сфері спілкування, які були визначені як такі, для яких сленг природно чужий (наприклад, мова засобів масової інформації, художньої літератури і т.д.)

Основа лексикографічного і соціолінгвістичного вивчення сленгу була закладена такими видатними вченими, як Е. Партрідж, Х. Вентворт, С. Б. Флекснер, Х. Л. Менкен, Ч. Фриз, Р. Спайерс та інші. Українські лінгвісти зробили значний внесок у вивчення лінгвістичної сутності, статусу, перекладу та інших аспектів сучасного англійського сленгу. Результати таких наукових досліджень викладено в численних опублікованих роботах і дисертаціях, написаних Ю. А. Зацним, О. Л. Клименко, В. О. Балабіним, В. А. Хонтою, Ю. Потятинником, К. Л. Бондаренко та іншими [37, с. 232].

Сленг – одне з найбільш суперечливих мовних явищ. Постає питання щодо включення в сленг лише одних виразних, іронічних слів, які є синонімами літературних еквівалентів чи всієї нестандартної лексики. Зі сленгом часто

асоціюються такі близькі до нього поняття як вульгаризми, діалектизми, колоквіалізми, кент та жаргон, який включає в себе два родові поняття, такі як професійний та корпоративний жаргони.

Р. Чепмен у передмові до словника «American Slang» виділяє два типи сленгу:

1) первинний (оригінальне мовлення представників субкультури, природне для її носіїв);

2) вторинний (сленг, що використовується не стільки для того, щоб підкреслити приналежність мовця до групи, а щоб виразити своє ставлення до референта).

Розглянемо класифікацію сленгу, запропоновану В. Г. Вілюманом, який займався проблемою сленгу та сформулював деякі його важливі особливості. Він запропонував розрізняти:

1) загальний сленг, тобто, той, що знаходиться за межами літературної мови, загальнозрозумілі та широко розповсюджені у розмовній мові образні слова та словосполучення емоційно-оціночного відтінку. Ці слова претендують на новизну та оригінальність в якостях, які виступають синонімами слів та словосполучень літературної мови;

2) спеціальний сленг, тобто слова та словосполучення того чи іншого професійного чи класового жаргону [11, с. 10].

Загальний сленг має ряд відмінних рис, які можна виявити при співставленні висловлювань про сленг зарубіжних та вітчизняних лінгвістів. Ці рими слід враховувати, щоби запобігти суб'єктивних тверджень. Назвемо основні:

1) загальний сленг широко розповсюджений і зрозумілий для всіх соціальних верств населення;

2) він має яскраво виражений емоційно-оціночний характер з домінуванням експресивної функції над номінативної (проста назва предметів та явищ);

3) загальний сленг відносно стійкий для визначеного періоду, хоча сленгізми і переходять легко в колоквиалізми, а також зникають зі вжитку;

4) загальний сленг не однорідний за своїм генетичним складом, оскільки створений із різноманітних джерел (жаргони, кент, професіоналізми, варваризми тощо);

5) неоднорідний за ступенем наближення до фамільярно-розмовної мови, хоча в цілому він протистоїть їй як компонент просторіччя;

6) загальний сленг іноді має фонетичні, морфологічні та синтаксичні особливості;

7) він відрізняється генетично та функціонально від спеціального сленгу (кенту, жаргону, близьких до кенту мовний утворень) [11, с. 12].

До загального сленгу можна віднести такі колишні жаргонізми як *brass hat* – офіцер, *G.I. Jesus* – воєнний священик тощо. Переходячи у сферу загального сленгу, жаргонізми втрачають свій вузький соціально-професійний характер та стають загально зрозумілими для усіх носіїв мови. Тут відбувається перерозподіл лексики та фразеології.

Уже неодноразово було підкреслено, що словники загального сленгу в якійсь мірі можуть поповнюватись за рахунок жаргонізмів та професіоналізмів. Багато з них знаходяться наче між загальним сленгом та спеціальним, інші можуть входити і в соціальні жаргони, і в професійні говори. Приймаючи до уваги ці особливості та всі наведені дефініції, пропонуємо розгорнуте визначення терміну загальний сленг [31, с. 23].

Загальний сленг – це відносно стійка для певного періоду, широко розповсюджена та загальнозрозуміла соціальна мовна мікросистема в просторіччі, досить неоднорідна за своїм генетичним складом та мірою наближення до фамільярно-розмовної, з яскраво вираженими емоційно-експресивними відтінками, які часто представляють собою насмішку над соціальними, етичними, естетичними, мовними та іншими умовностями та авторитетами. Наприклад, *зелень/капуста* – американські долари; *переводити*

стрілки – звинувачувати когось іншого; *забивати стрілу* – домовлятися з кимось про місце зустрічі.

Спеціальний сленг – це специфічна лексика та фразеологія соціальних жаргонів, професійних говорів та арго злочинного світу. Спеціальний сленг включає в себе арго, кент, римований сленг, соціальні жаргони та професійні говори, бек сленг тощо [11, с. 11].

З погляду на дослідження соціальних діалектів важливими видаються питання їх класифікації й диференціації. Тим більш, що в багатьох мовах соціальні діалекти мають свої особливості й інтерпретуються неоднозначно.

По суті одну з перших класифікацій соціальних діалектів здійснив Дж. К. Хоттен (1859). Автор виділив сленг, що використовується «суспільством» (не називаючи його загальним сленгом), і спеціальний сленг (сленг різних професій, занять і груп). Розвиваючи думку Дж. К. Хоттена щодо наявності сленгу всіх шарів суспільства і сленгу різних професій, занять і груп, А. Барер і Ч. Г. Леланд (1889) також відмітили наявність «загального сленгу», називаючи його терміном «general slang»; зазначили, що кожна професія або заняття мають свою «мову», яку не треба змішувати з відповідним «технічним вокабуляром» [22, с. 130].

Один з перших, хто в залежності від основних функцій (комунікативної, конспіративної й експресивної) розділив соціолекти на арго, жаргони і сленг, був О. Есперсен (1925). На жаль, закріплення за кожним лексичним шаром певного терміну не було проведено до кінця.

Американський дослідник Брендер Меттьюз (1893) поділяє сленг на чотири широкі класи, абсолютно різних за походженням і значенням: два низьких і два високих. До лексики низьких класів відносить: 1) лексеми з мови злодіїв (кент); 2) сленг людей з витонченим смаком, що вживають швидкоплинний популярний сленг, який швидко виходить з використання. Це правдивий сленг, але не дуже дотепний. До лексики високих класів відносить лексеми: 1) з відроджених старих і забутих фраз і слів; 2) з нових слів і фраз,

часто енергійних і виразних, але котрі не увійшли міцно до мови. Два останніх класи послуговують поповненню і оновленню словникового складу [81, с. 131].

С. Б. Флекснер (1975) у лінгвістичному аспекті виділяє в лексичній системі американського варіанта англійської мови п'ять рівнів, серед них: 1) стандарт; 2) колоквіалізми; 3) діалекти; 4) кент, жаргон і арго; 5) сленг. Кент, жаргон і арго розглядаються і визначаються автором як слова і вирази, притаманні особливим групам населення. Сленг походить з кенту, жаргону і арго і повністю зрозумілий тільки тим, хто його створює [8, с. 131].

В українській лінгвістиці погляди науковців на класифікацію соціальних діалектів певною мірою розрізняються. І. Г. Матвіяс (1990) під соціальними діалектами розуміє професійні говори і жаргони або арго. Л. О. Ставицька (2005) вважає найприйнятнішою термінологічно-поняттеву парадигму соціальних діалектів: арго, жаргон, професійний жаргон, сленг. Ю. Л. Мосенкіс (2007), проаналізувавши поняття арго, жаргон, сленг, наведені Л. О. Ставицькою (2005), зазначає, що науковець пропонує не лише якісне, а й певною мірою кількісне розрізнення понять арго – жаргон – сленг (відповідно закрита, напіввідкрита й відкрита підсистеми, різна міра професіоналізації, що спадає в ряді від арго до сленгу) [22, с. 132].

Отже, наведені погляди на класифікацію і диференціацію соціальних діалектів далеко не вичерпані і свідчать про їх різноманітність. На наш погляд, найприйнятніша термінологічно-поняттева парадигма соціальних діалектів: арго, жаргон, професійний жаргон, сленг. Соціальні діалекти, питання їх класифікації і диференціації представляють у подальшому багатий матеріал для дослідження.

1.4. Характеристика різновидів сленгу

У наші дні важко знайти в світі людину, яка в тій чи іншій мірі не використовувала би в своїй промові сленг. Але якою б мовою не говорили, вона навряд чи замислюється про це явище мови, його відмінні властивості і способи формування.

Мова як багатостороннє явище, що відображає різні аспекти людської діяльності, передбачає наявність, відповідно, різних верств лексики. Так, на думку Є. Ф. Тарасова, весь словниковий запас конкретної мови ділиться на літературний і нелітературний. Деякі лінгвісти, в свою чергу, пропонують розділити весь словниковий запас будь-якої мови на літературний, нейтральний і нелітературний; інші ж виділяють тільки офіційний і неофіційний шари для спілкування в умовах, строго визначених правилами даного суспільства [38, с. 517].

На основі матеріалу аналізу сленгу, представленого в роботах багатьох дослідників, наведемо основні лексичні механізми утворення сленгових одиниць, універсальних для будь-якого типу сленгу:

1. Афіксація – прикріплення афіксу до основи слова. При цьому афікси, префікси і суфікси можуть відрізнитись не тільки за розташуванням в слові, а й за ступенем самостійності. Наприклад, *friendly* – дружній, *postwar* – післявоєнний.

2. Аббревіація: *pro* – *professional* (професіонал), *biz* – *business* (бізнес), *313* – *Detroit*, *411* – *information* (інформація), *Lil'* – *small* – малий.

3. Словоскладання – отримання нових слів шляхом додавання ще декількох. Наприклад, *pen-holder* – тримач для ручок, *baby-sitter* – няня.

4. Конверсія – зворотні відносити мовних одиниць у вихідному і похідному висловлюваннях: *to jolly* – *to amuse* (забавляти), *sneak* – *a person informing on another* (людина, що доносить на іншого, стукач), *to fiend* – *to crave something, to be dependent* (жадати чого-небудь, бути залежним).

5. Редуплікація – подвоєння слів: *bye-bye*, *tip-top* [38, с. 519].

Розглянемо такі види сленгу і їх роль в сучасному суспільстві:

1. Римований сленг (римований сленг кокні). Вирази цього виду сленгу являють собою кілька споріднених слів, останнє з яких має римуватись зі словом, яке є істинним значенням фрази. Одним з найвідоміших прикладів, який дуже рідко використовується в серйозних розмовах, є вираз *apples and pears* (яблука і груші), що означає *stairs* (сходи). Зазвичай римовані жаргонні вирази при частому використанні зводяться до першого слова, тому розглянутий приклад буде виглядати як просто *apples*. Промова, виголошена на сленгу кокні, що римується, нагадує шифр, значення якого неможливо розпізнати без ключа. Римований сленг кокні досить поширений в сучасній англійській мові. Ось приклад виразу, які міцно вкоренилися в повсякденну мову: «*Let's have a butcher's hook at that magazine*» (*butcher's hook* = look).

Якщо попросити декілька вибраних людей назвати певний вид сленгу, найпоширенішою відповіддю буде римований сленг кокні. Оксфордський словник англійської мови визначає римований сленг таким чином: «різновид (ориг. кокні) сленгу, в якому слово замінюється фразою, що римується з ним» [45, с. 86].

Слово «*Sockney*» спочатку означало людину, яка народилась і провела все своє життя в Лондоні, традиційно під звуки дзвонів Боу; іншими словами, приблизно в чверті милі від церкви Сент-Мері-ле-Боу в Чіпсайді в східній частині центрального Лондона, недалеко від Лондонського мосту. Однак сьогодні це визначення не відповідає дійсності в буквальному сенсі, тому що район, що оточує церкву, не є житловим, як це було раніше. Багатьох кокні тепер можна зустріти в розкиданих районах Лондона, тому строгих географічних меж проживання кокні більше не існує.

Етимологія терміну «*sockney*» походить від середньоанглійського «*sokeney*», що означає «*sock's egg*». Спочатку воно означало маленьке або безформне яйце і, ймовірно, було синонімом чогось дивного. Це стало терміном докору і глузування, а також означало жінкоподібну дурну людину, ймовірно, вперше використаним сільськими жителями, що живуть недалеко від Капітолію,

для опису лондонців, яких вони зустрічали. Навіть Чосер у своєму до «Оповіді Ріва» використовував «sockeneу» у зв'язку з «daffe», тобто дурнем.

Протягом багатьох років «sockneу» залишався недобрим терміном і навіть був пов'язаний з сучасним словом «cosky» (самовпевнений). Незважаючи на негативні конотації, більшість парафіян пишаються своїм походженням від кокні, відчуваючи, що це робить їх справжніми громадянами Лондона. Термін «кокні» в даний час використовується досить розмито для позначення мови лондонського району і зазвичай застосовується до мови нижчого класу. Термін «London» відноситься до більш освіченого типу мови, який більше нагадує стандартну англійську.

Римований сленг постійно змінюється і розвивається, не стримуваний формальними правилами. Дійсно, навіть думати про нього як про мову кокні явно застаріло. Хоча він з'явився на вулицях Лондона, зараз ним користується спільнота, що живе далеко за межами цих вузьких кордонів. У перші дні свого існування це була мова вуличних торговців і злочинців, які не хотіли, щоб чутки про їхній бізнес потрапили не в ті вуха. Але були і всілякі інші впливи. Лондон довгий час був місцем призначення для іммігрантів, і багато з цих груп принесли з собою свій особливий сленг, особливо єврейське населення, ірландці, гугеноти і роми. Доки, плавильні котли міжнародних культур, породили ще більше жаргонних форм, як і театральне співтовариство Лондона. Кожна група зробила свій внесок у багату культуру сленгу, яка процвітала в столиці [34, с. 20].

Кокні часто звинувачують у тому, що він «не має граматики». Мається на увазі, що граматика мовця не відповідає правилам стандартної англійської мови, тому що кожна мова і кожен діалект повинні мати свою граматику, щоб пов'язувати слова та ідеї. Незвично, що граматика лондонського кокні ніколи не було ретельно досліджена, оскільки деяких слухачів найбільше інтригує не завжди вимова кокні, або навіть використовувані спеціальні слова, а граматика, використовувана для з'єднання цих слів. Наприклад, вираз *It ain't 'im what done it*, може застати слухача зненацька і відвернути від того, що говориться, тим, як

це говориться. Це явище важливе, тому що в мові граматики вважається найбільш непохитним соціальним маркером [34, с. 21].

Вражаючою приголосною особливістю діалекту є те, що часто відомо як «пропущені літери t», хоча насправді багато букв «k» і «p» також зникають у мові кокні. Ці пропуски букв замінені ковтанням звуків, які представляють собою повні перерви в потоці звуку, які швидше нагадують легке покашлювання. Ця розробка, як правило, вважається недавньою, але насправді використовувалась в більш ранніх кокні. Ковтання звуків буде вимовлятися приблизно так, як в цьому прикладі: *A li' 'le bi' quie'er* (a little bit quieter). Молодь кокні використовують ці ковтання звуків ще більше, ніж їхні старші побратими, що свідчить про те, що майбутнє його використання не показує жодних ознак вимирання.

Порядок слів життєво важливий для граматики кокні. Дійсно, порядок слів більш важливий в англійській мові в цілому, ніж в інших мовах, таких як китайська або німецька, які багато в чому залежать від флексій. Хоча мова кокні зазвичай підкоряється правилам стандартного англійського порядку слів, ці правила можуть порушуватись особливим наголосом, в результаті чого найважливіші слова виходять на перше місце, наприклад: *A ree-u (real) beauty it was!* (Це була справжня краса!) [34, с. 22].

2. SMS-сленг. Серед американських підлітків народилась нова мова, заснована на предиктивному введенні тексту при відправці повідомлень з мобільних телефонів. Ті слова, які підлітки мають на увазі, вони замінюються першим варіантом, який пропонує система. Отже, якщо ви помітили, що хтось говорить *book* (книга) про щось, це означає *cool* (круто), тому що *book* – це перше слово, яке пропонує телефон, коли ви набираєте *cool*. Коли вони кажуть *zonino!*, вони мають на увазі *woohoo!* (обидва є радісними вигуками), а називаючи когось *nin*, вони говорять про свою *mom* (маму). Якщо хтось каже, що він знаходиться в *sub*, це означає, що він знаходиться з друзями в *pub* (пабі). Коли приносять *pint* (пінту) пива, воно перетворюється на *shot* (келик напою або шот), а *barmaid* (барменша) стає *carnage* (різанина) [38, с. 518].

Написання SMS зосереджено на реалізації студентського сленгу в формі коротких повідомлень, що відправляються по мобільному телефону. Девід Кристал розглядає текстові повідомлення як «просто ще один різновид мови, який виник в результаті застосування певної технології. Він займає своє місце поряд з іншими засобами електронної комунікації, що з'явилась в результаті інтернет-революції». Як підказує аббревіатура SMS, чим більше потрібно написати, тим коротше повинна бути мова. Таким чином, користувач зазвичай піклується про максимально можливу якість збереження листів. Скорочення зустрічаються навіть коротше, ніж в електронних листах. Подібно до заміненних букв і скорочень, використання цифр замість деяких букв також часто використовується при написанні текстових повідомлень. Наприклад, *4Y* (for you), *U2* (you too), *Gr8* (great), *Gt2gthr* (get together), *NE1* (anyone), *rUf2t?* (Are you free to talk?), *Il b 18 cuz cRs bin im£ed.* (I'll be late because my car has been impounded.), *fanC gOn clubn 2nite?* (Fancy going clubbing tonight?), *hve I told U l8tly that I luv u?* (Have I told you lately that I love you?). Повідомлення лінгвістично і стилістично очевидні і прозорі для користувачів такого повідомлення, що робить процес більш швидким і зрозумілим. Щоб успішно досягти цього, необхідно знати всі скорочення і символи [28, с. 34].

3. Молодіжний сленг. Мова постійно змінюється. З'являються і розвиваються нові слова і фрази. Слова і вимова, що використовується молодими людьми як в англійській, так і в українських мовах, можуть сильно відрізнятись від тих, які використовуються дорослими. Життя в багатокультурному суспільстві впливає на мову, особливо на молодих людей, чії друзі часто мають різне походження. Телебачення та музика також мають великий вплив на мову молоді. Часто британські співаки співають з американським акцентом, самі того не усвідомлюючи. А молоді люди використовують багато мов, які ви зазвичай не можете знайти в більшості словників. Ці надзвичайно неформальні слова і вирази відомі як «сленг». Неможливо скласти повний список сучасного сленгу. До того часу, коли список буде готовий, він застаріє [30, с. 5]!

У сучасному індустріальному суспільстві мова дуже рухлива, саме тому протягом життя одного покоління його словниковий запас зазнає серйозних змін. Нові слова приходять і йдуть, як мода. Однак є кілька прикладів: *safe, sorted, sound, cool or wicked*, усі означають *That's good* (Добре) або *I understand* (Розумію). Замість того, щоб використовувати розділові питання, по типу *isn't it?, can't you?, or don't they?*, люди використовують *innit*: *It's hot here, isn't it? = Its hot here, innit!* (Тут спекотно, чи не так?), *He can dance really well, can't he? = He can dance really well, innit!* (Він вміє дуже гарно танцювати, правда?), або *They always say that, don't they? = They always say that, innit.* (Вони завжди це говорять, чи не так?).

Замість слів *very, really* або *completely* використовують *well*: *I'm well tired* або *You got it well wrong!* (Я дуже втомлений/Ти зрозумів все абсолютно неправильно). *Whatever* означає *I don't care*: *A: But the teacher says we can't leave until we've finished. B: Whatever. I'm going.* (А: Але вчитель сказав, що ми не можемо піти, поки не закінчимо. В: Мені фіолетово. Я йду). *He's fine* або *He's fit* означають *He's good-looking* (Він гарно виглядає). Словами *fine* і *fit* можна описати хлопця або дівчину, а словом *hoodie* – молоду людину, яка носить жакет з капюшоном. Це негативне слово, і воно припускає, що молода людина може бути порушником спокою або навіть злочинцем [30, с. 5].

В аналізі молодіжного сленгу є серйозна сторона. Останні дослідження показують, що те, що колись було швидкоплинним захопленням, перетворилось на справжній діалект, який отримав назву «багатонаціональний молодіжний сленг», зі своєю власною лексикою, акцентом і інтонацією. Ця нова форма англійської мови, на яку сильно вплинула мова чорношкірих і азіатів, може фактично витіснити те, що раніше було відомо як англійська королеви [46, с. 4].

Під час складання одного з словників молодіжного сленгу, дослідниками було проведено опитування покоління Y і Z. Їх попросили назвати ключові слова, які вони використовують, і їх значення. Дослідники використовували письмові та онлайн-опитування, а також неформальні обговорення, тому слова надходили безпосередньо від підлітків та 20-річної молоді. Вони також включили матеріали

дослідників, які визначили деякі слова, які вони чули, що регулярно використовуються поколіннями Y і Z.

Молодіжний жаргон постійно рухається. Те, що відбулось сьогодні, може зникнути завтра. При цьому деякі сленгові вирази можуть бути впізнаванні для вас, але не для покоління Z, і навпаки. Ця нерівність проявляється і в двох поколіннях. Наприклад, люди похилого віку можуть продовжувати використовувати сленг, який був змінений або навіть не прийнятий молодшими людьми. Додатково до всього, терміни, знайомі старшим поколінням отримали нове значення і нове життя від молодих поколінь [55, с. 175].

Існує також думка, що на молодіжний сленг великою мірою впливає афроамериканський вуличний жаргон. Всупереч поширеній думці, більша частина афроамериканського жаргону не була повністю прийнята молоддю. У таких словах як *boo izzle, da hood, da bom, homie* є щось відразливе.

Незважаючи на те, що вони виростили в мультикультурному суспільстві, перебуваючи під впливом багатьох культур в повсякденному житті, а також через Інтернет і розважальні ЗМІ, молоде покоління відкидає сленг, який їм не підходить. Ті, хто знаходиться за межами культури, хто використовує його, сприймаються однолітками як «старателі». Таким чином, хоч ці терміни добре відомі через домінування американських розваг, вони не широко використовуються англомовною молоддю, принаймні в їх первісному контексті. Часто застосовуються імітаційні тони. Дійсно, коли ці слова підносяться як сленг, молоді люди часто реагують з обуренням. Один представник покоління Z заявив: «Він використовується, але більше жартома, якщо хтось із моїх друзів намагається бути афроамериканцем» [19, с. 73].

За останні роки в Україні помітно виріс інтерес до вивчення молодіжної субмови на матеріалі української мови: Гасюк 2000; Качан, Корнієнко 2001; Ставицька 2005 та ін. М. Грачов поширює вікові межі носіїв молодіжного сленгу з 6-7-річного віку (початкове навчання в школі) до 35 років. Носії молодіжного сленгу – учні, робітнича молодь, молода інтелігенція, військовослужбовці

строкової служби, а також представники неформальних молодіжних угруповань (панки, хіпі) [17, с. 228].

Шар сленгової молодіжної лексики значною мірою становлять неологізми, які формуються й змінюються разом зі змінами в суспільстві. Лексеми утворюються під впливом найрізноманітніших факторів, серед яких, зокрема, і літературна мова.

Л. Ставицька, говорячи про джерела формування молодіжного сленгу, зазначає, що слова літературної мови можна поділити на декілька груп:

«- слова літературної мови, які набувають іронічного значення: *колискова* – *рок*;

- слова літературної мови з вторинною номінацією: *персонаж* – цікава людина (з аналізу відповідей респондентів); *персонаж* – дійова особа в художньому творі; *торба* – кінець (з аналізу відповідей респондентів); *торба* – вид дорожнього мішка, який зазвичай носять за плечима; *тертушка* – мобільний телефон (з аналізу відповідей респондентів); *тертушка* – пристрій для подрібнювання чого-небудь;

- слова літературного походження, які мають подібне значення: *мутити* – бути з кимось у стосунках (з аналізу відповідей респондентів) – походить від слова *мутити* в значенні *збуджувати, не давати спокою*; *мажор* – син багатих людей (з аналізу відповідей респондентів) – від слова *мажор* у значенні *улюбленець долі*; *угорати* – сильно сміятись (з аналізу відповідей респондентів) – від слова *угорати*, яке в переносному значенні означає *нестримне виявлення почуттів*;

- утворені способом енантіосемії (протилежне значення): *уксус* – дуже хороший друг (з аналізу відповідей респондентів), пор. *уксус* – кислий, недобрий; *шторити* – дратувати, пор. *шторити* – закривати» [10, с. 4].

Англійська мова все більше й більше входить у наше життя й просто не може оминати таке явище, як молодіжний сленг, впливаючи на формування нових лексем. Запозичення з іншомовних слів можна поділити на кілька підгруп:

- перша підгрупа складається зі слів, що й за звучанням, і за семантикою збігаються з англійськими, але графічно передаються українськими літерами (транслітерація): *денс* – танець, *сістер* – сестра, *бойфренд* – хлопець, *тайм* – час, *кеш* – гроші, *інгліш* – англійська мова;

- другу підгрупу становлять англійські слова, які в українському молодіжному сленгу мають трохи інше значення, ніж в англійській мові: *мен* – гарний, показний чоловік, міліціонер (в англ. мові *man* – чоловік, людина); *бейба* – дівчина (в англ. мові *baby* – дитина); *саунд* – гучна музика (в англ. звук); *цент* – гривня (в англ. 1/100 долара);

- до третьої підгрупи входять англійські слова, які отримали в сленгові афікси, властиві українській мові: *піпли* – люди, *гьорли* – дівчата, *суперовий* – визначний, *бестовий* – найкращий» [10, с. 5].

Чільне місце в молодіжному мовленні посідають метафоричні номінації, що виявляють образні можливості внутрішньої форми вихідного уявлення: *швабра* – висока худа дівчина; *бочка* – автомобіль марки «Opel»; *дрова* – сірники; *граблі* – руки [15, с. 191].

У процесі творення молодіжного сленгу можна спостерігати такі явища, як:

- деаббревіація (нове розшифрування аббревіатури): *КВН* – кріпкий виноградний напій;

- універсалізація (стягнення): *автомат* – залік, отриманий автоматично.

У зв'язку з тим, що молодіжний сленг динамічний, виникло нове явище – аббревіатура вигуків: *ОМГ* – Oh, my God! (О, Боже мій!) [5, с. 54].

Найчастіше слова молодіжного сленгу утворюються такими способами творення, як:

- афіксація. Загальномолодіжний сленг послуговується стандартними суфіксом *-іст* і префіксами *об-*, *за-*: *обломіст*, *западліст* (зроблена кимось неприємність), а також експресивно забарвленим суфіксом *-он-*, за допомогою якого від основ дієслова утворюються іменники: *випивон* – спиртні напої, *закусон* – закуска, *музон* – музика, *мамон* – живіт; *-ець*: *мамець* – мати; суфікси *-як*:

красняк – червоне вино, *крутяк* – добре, вражаюче, *наївняк* – наївна людина; *-ік: пап'ік* – багатий хлопець; *-ик: пац'ік* – хлопець, *студик* – студент, *тазик* – автомобіль; *-ок: браток* – друг; *-бан: гульбан* – людина, яка любить гуляти. Активно використовуються суфікси зниженої емоційної маркованості, такі як: *-ух(a): депресуха; -юк: сидюк; -л(o): файло, хавало, хлебало.*

- усічення коренів (апокопа): *клава* – клавіатура; *комп* – комп'ютер; *універ* – університет;

- складання коренів: *брудоступники* – взуття;

- творення з повторенням одного якогось елемента, подібного за звучанням: *головка бо-бо* – головний біль; *бум-бум* – статевий акт [40, с. 56].

Окремою галуззю молодіжного сленгу можна назвати студентський сленг. Університет – це закритий світ. Набагато більше, ніж офіційний рік перерви, який багато студентів беруть між школою і вступом до вищого навчального закладу. Саме навчання в університеті або коледжі, будь то три або чотири роки, являє собою розширений «рік перерви» між підлітковим віком, який проходять всі сучасні молоді люди, і першими кроками в доросле «реальне життя». Таким чином, частина сленгу, з якою стикається студент пов'язана з іменами (часто прізвиськами), що відображають місцеву географію та місцеву культуру. Цей сленг, власне жаргон, не збережеться за межами університету або коледжу, за винятком зустрічей випускників або коротких проявів ностальгії серед тих, хто раніше використовував його як частину повсякденного життя. Необхідне засвоєння таких жаргонів є частиною так званої «вторинної соціалізації». Однак студентське суспільство менш герметично, ніж набагато більш ізольований світ в'язниці або військових казарм, і хоча потреба у вивченні місцевої термінології існує, вона не така сильна, як, скажімо, у фільмі «Якщо...» (1968), дія якого відбувається в традиційній британській державній школі, де нездатність запам'ятати лексику призвела до побиття палицями, або, як викладено в «Лексиконі кадетської мови» Брюса Мура (1993), словнику австралійського Королівського Військового коледжу Дантун, який налічує близько 441 сторінки з двома стовпцями часто незрозумілої термінології. Жоден учень, як це

відбувається у фільмі «Якщо...», не отримує кару за незнання лексики, хоча повсякденне життя вимагає певних знань [35, с. 143].

Студенти – це не просто академічні одиниці, а й молоді люди, і більша частина сленгу, який вони використовують, існує у зовнішньому світі і запозичена з набагато ширшої культури їх сучасників. Американські дослідники проводжують сперечатись про те, що саме становить «студентський сленг». Чи це весь словник студентської спільноти, який неминуче включатиме багато термінів, що не належать до кампусу, чи це повинно бути обмежено термінами, які існують лише в даному університеті?

Проблема з останній полягає в тому, що на відміну від Дантун, де передбачається, що молоді курсанти повинні усвідомлювати свою відмінність від цивільних осіб, і мова використовується – як і у всіх збройних силах – для підтримки цього менталітету, це дає дуже короткий список, і більша його частина суворо визначається як жаргон. Щоб протистояти цьому, було запропоновано, щоб, хоча студентів слід опитувати на предмет повноти їх нестандартної мови, їх слід попросити вказати, з якими термінами вони стикались за межами навчального закладу.

Деякі дослідники включили ці терміни в загальну лексику кампусного сленгу, інші – ні. Також передбачається, що студенти будуть переймати «зовнішній» сленг у своїх однолітків, які, можливо, принесли його з собою під час свого університетського життя. Але навіть якщо людина свідомо не створює касту воїнів або злочинний світ, в якому він існує, в даному випадку університет, відбивається в словах, які він використовує, і конструюється ними. Тобто, як місцевим жаргоном, так і загальним сленгом [18, с. 249].

Переглядаючи більш ніж двовікові збірки студентського сленгу, здається, що найперші були зосереджені на місцевому жаргоні, включаючи в свої заголовки посилання на різні аспекти студентського життя, як академічного, так і соціального, в той час як більш пізні книги і глосарії (наприклад, «Поточні списки сленгу» Конні Ебл, в икористовуваного в університеті Північна Кароліна в Чапел-Хілл з 1972 року «Сленг U» Памели Манро з Каліфорнійського

університету в Лос-Анжелесі, опублікований в 1989 році і зібраний з 1984 року, або списки Тоні Торна, складені 1995 року в Королівському коледжі Лондона) взяли більш широкий внесок. Це може свідчити про значне зростання «підліткового сленгу» за останні п'ятдесят років, більша частина якого супроводжує першокурсників в університеті, а також про скорочення (особливо в британських коледжах) інституційних ритуалів, які забезпечили так багато оригінального жаргону. Це може також, знову ж таки, особливо у Великобританії, підкреслити зменшення образу «нас і їх», відомого в студентському житті як «жителі міста та вчені», що призвело до посилення «нас» – спільноти вчених – абсолютно окремим словником, як це було в вісімнадцятому і дев'ятнадцятому столітті в Оксбріджі і їх наслідувачів [43, с. 67].

У той час як британські університети були або занадто обмежені в загальній кількості, або пропонували занадто маленьку вибірку студентів для багатьох спроб перерахувати їх сленг, американські коледжі піддавались частому аналізу. У своєму есе «Сленг Канзаського університету: нове покоління» (1963) Алан Дантес і Мануель Шонхон перерахували двадцять шість досліджень тільки американської мови Канзаського університету, проведене Карлом Пінтрі і Венсом Рендольфом (пізніше прославився своїми дослідженнями «недрукованих» народних пісень Озарка і фольклору) в 1928 році. Плюс ще сім, опублікованих окремими коледжами. Вони посилаються як виправдання на розширення досліджень усної, а не письмової традиції в дев'ятнадцятому столітті в цитують Е. Б. Тейлора, «одного із засновників сучасної антропології, який відчував, що аналіз еволюції сленгу виявить ті загальні закони, які є спільними для розвитку всієї мови». Однак проблеми більшості цих досліджень полягала в тому, що вони залишались ізольованими: місцеві студентські слова були перераховані, але не було спроб поставити їх у контекст загального сленгу, порівняти їх з тим, що можна знайти в інших коледжах, або відокремити те, що Дантес і Шонхорн називають «академічним» від «соціального» [42, с. 92].

На закінчення автори закликали приділяти більше уваги аналізу і регулярним оцінкам розвитку студентського сленгу. Це послужило б подвійній меті – зафіксувати розвиток сленгу в окремих навчальних закладах і забезпечити надійну основу для порівняльних досліджень студентського сленгу в цілому. Вони запропонували розробити всеосяжний опитувальник, який можна було б «регулярно поширювати з доповненнями серед американських коледжів та університетів». Ажіотаж в добірках американської мови зійшов нанівець в 1960-х роках, замінивши списки статтями, в яких обговорюється, а не перераховується використання студентами. Але не всі дослідження двадцятого століття були опубліковані в академічних журналах.

Свого часу, Тоні Торн, розбиваючи студентський сленг на тематичні групи, який використовують сучасники у більш широкому світі, зібрав таку ієрархію:

- 1) Сп'яніння алкоголем або наркотиками (17,46%);
- 2) Романтика, секс і пов'язані з ними частини тіла (12,06%);
- 3) Образи і вислови, що позначають невдах (11,42%);
- 4) Вислови несхвалення/розчарування (8,25%);
- 5) Привітання, прощання і вигуки (5,07%);
- 6) Соціальні або етнічні класифікації (4,76%);
- 7) Розслаблення (4,44%);
- 8) Гроші (3,80%);
- 9) Негативні або тривожні стани (3,49%);
- 10) Гнів або збуджені стани (3,17%);
- 11) Продукти харчування (2,53%);
- 12) Одяг (2,22%).

Незважаючи на відмінності – відсутність посилань ні на одяг, ні на гроші, а також наявність «жаргону», що відноситься до місцевої культури, – терміни, зібрані автором Конні Ебл, являють собою аналогічний список. Мова кампуса, можливо, через його роль у формуванні молодіжної еліти, була проаналізована протягом століття, перш ніж менш привілейована та молодша частина населення потрапила під мікроскоп.

Один з найбільш масштабних було дослідження студентського сленгу Університету Брауна в 1967-1968 роках, проведене трьома студентами, які вивчали англійську мову. Укладачі, задумані «як великомасштабне дослідження студентського сленгу США», відзначили складність охоплення всіх регіональних варіантів і обмежилися північно-східними коледжами, «погодившись на розкид по всій країні». Ґрунтуючись на анкеті, відповіді на яку були відправлені в Brown Computers, матеріал в якійсь мірі сприяв досягненню такого аналізу, до якого закликав Дандес. Як зазначає Джулі Коулман, «те, що відрізняє це дослідження від інших проектів студентського сленгу, – це інноваційний аналіз його результатів». Були цікаві таблиці, наприклад, співвідношення вживання нецензурної лексики в різних групах, і карти, що показують географічний розподіл синонімів, але зроблені висновки, як правило, не відповідали потенціалу зібраної інформації [35, с. 173].

Вивчення студентського сленгу дозволило виявити пріоритети сучасних студентів. Предмети першої необхідності, такі як їжа (*grazing, celebration – caning*) і одяг (*trousers – kegs; underwear – shreddies*) займають тільки 12-те і 13-те місця, відповідно з 15 визначених категорій. На другому місці, після алкоголю і наркотиків, знаходяться терміни, пов'язані з вираженням схвалення. Наступними за важливістю є слова, пов'язані з любовними відносинами.

Такі фрази, як *on the sniff, out trouting, chirpsing* і *sharking*, вказують на флірт, в той час як слова *lumbering* і *copping off* вказують на те, що знайомство досягло своєї мети. Лексика пов'язана з навчальним процесом, становить лише 2-3%, проте ця група слів, різноманітна за етимологією та структурою [13, с. 36].

Значну частину одиниць студентського сленгу представляють ті лексичні одиниці, які фактично є дублетами нейтральних або розмовних одиниць. Одним із найпоширеніших засобів утворення нових лексичних одиниць є зміна значення первинної лексичної одиниці. У більшості випадків зміна значення спричинена переносом найменування, а саме:

1) метафорою, оскільки метафорика – один з основних засобів сленгового словотвору. Саме за її допомогою утворюються найяскравіші та найуживаніші

слова: ам.: *birdcage*; студентський гуртожиток; укр.: *зоопарк*. Ам.: *zombie*; втомлена людина; укр.: *доходяга*. В метафориці часто присутнє гумористичне трактування означуваного: ам.: *four-eyes*, людина в окулярах; укр.: *бінокль*.

2) метонімією: ам.: *visit lady Perriam* (відвідати леді Перріам) – піти до туалету (леді Перріам подарувала коледжу будинок, де тепер розташований туалет); укр.: *Бобик здох* – стан морального і фізичного виснаження.

Одним із характерних засобів словотвору, передусім для сленгу, є каламбурна підстановка: ам.: *braniac* – інтелектуал; укр.: *бухарест* – вечірка [10, с. 34].

Американському студентському сленгу, на відміну від українського, властиве досить широке застосування таких засобів словотвору як:

1) конверсія: *shake-up* – тренувальний зал для великого класу від *shake-up* – трясти, розворушити;

2) словоскладання: *clue + stocking = bluestocking* («синя панчоха», вчена жінка).

Поряд з лексико-семантичним словотвором у сленгу широко використовується морфологічний словотвір. Найбільш продуктивним є афіксальний тип словотвору. При утворенні сленгізмів використовуються ті ж суфікси, що й у нейтральній лексиці, але в сленгу вони здобувають більш широкий спектр значень.

Студентський сленг базується на спрощені, характеризується економією мовних зусиль, у результаті з'являються короткі слова і лексичні одиниці. Так, 12% студентського сленгу становлять слова, що піддаються скороченню.

Досить багато сленгових одиниць займає велика група сленгізмів, яка репрезентує вигуки, які забарвлюють англomовне висловлювання і допомагають для безпосереднього вираження почуттів. Найчастіше вони являють собою короткі вигуки або звуконаслідування та виражають різні ступені:

1) несхвалення: ам.: *boo!*; укр.: *йо-майо!*, *хана!*;

2) схвилювання: ам.: *squish!*, *woochow!*; укр.: *в шоці!*, *зашибісь!*;

3) відрази: ам.: *shiznet!*; укр.: *фел!*;

4) вираження радості: ам.: *woopy-woo!*; укр.: *кул!, ляля!*;

5) способів привертання уваги: ам.: *yo!*; укр.: *гей!, йо!* [22, с. 130].

Отже, мова постійно змінюється. З'являються і розвиваються нові слова і фрази. Слова і вимова, що використовується молодими людьми як в англійській, так і в українській мовах, можуть сильно відрізнитись від тих, які використовуються дорослими. Сленг – це спілкування людей однієї вікової категорії, що протиставлять себе старшому поколінню і офіційному колу. Ми навели основні лексичні механізми, засновані на аналізі молодіжного та студентського сленгу: афіксація, аббревіація, словоскладання, усічення коренів, редуплікація і конверсія, автономазія, деаббревіація, універсалізація. Молодь – переважаючий носій сленгу, і тому слова, які вчора вважались ненормативною лексикою, сьогодні вже є нормою, стрімко поширюючись і закріплюючись в лексиконі.

1.5. Основні лексичні прийоми перекладу сленгу

Основне завдання перекладача – майстерно виконати різноманітні перекладацькі трансформації для того, щоб текст перекладу якомога точніше передавав всю інформацію, що містить текст оригіналу, дотримуючись відповідних норм мови перекладу [20, с. 297].

Укладачі словників, як правило, обмежуються стилістично нейтральними варіантами лексичних одиниць, що передають лише їх загальний зміст. Тому завдання перекладача, який працює з художнім текстом, де зустрічаються сленгізми, полягає в тому, щоб відшукати еквівалент відповідного сленгізму в мові перекладу, який характеризувався б приблизно однаковою з ним експресивністю та емоційною забарвленістю [16, с. 40].

Професор І. В. Корунець вважає, що «засоби перекладу залежать від структури, значення та мовного рівня змістових одиниць. Оскільки переклад є лінгвістичним предметом і він будується на значенні мовних одиниць, то перекладач орієнтується у рівнях цих мовних одиниць. І. В. Корунець виділяє

надсинтаксичний рівень (super syntactic level) – відтворення текстів, абзаців; синтаксичний рівень (syntactic level) – відтворення словосполучень і речень; лексичний рівень (lexical level) – відтворення значень слів, словосполучень, ідіоматичних виразів; морфологічний рівень (morphological level) – відтворення складових елементів слова; фонетичний рівень (phonetic level) – відтворення звуків фонетики: всі терміни, географічні та власні назви, реалії суспільно-політичного життя відтворюються на фонетичному рівні» [9, с. 180].

Залежно від структури, мовного рівня та мети перекладу І. В. Корунець розрізняє кілька засобів перекладу: «буквальний, лексемний, послівний, підрядковий та описовий переклад.

Буквальний переклад (literal translation) – це такий переклад, коли відтворюється одиниці фонетичного та лексичного рівнів. Переважно цим засобом перекладу відтворюються власні та географічні назви, імена та реалії. Послівний переклад (word-for-word translation) – такий переклад, коли кожне слово оригінального словосполучення і речення перекладається і займає те саме місце, що і в оригіналі, та має той самий порядок слів. Підрядковий переклад (interlinear translation) – такий переклад комунікативних одиниць чи тексту, у якому сповна відтворюється зміст кожного речення і зміст кожної одиниці сленгу мови оригіналу» [3, с. 14].

Переклад англomовних лексем молодіжного сленгу та дотичного до нього SMS-сленгу українською мовою, на думку багатьох дослідників, є складним процесом. Часто проблема полягає у запізненні фіксації та кодифікації у сучасних словниках або й відсутність цих понять; неоднозначності перекладу через експресивність, метафоричність, вульгаризацію молодіжних сленгізмів; переклади безеквівалентної лексики, шляхом пошуку вдалого відповідника у мові перекладу [49].

Друга проблема – це розбіжність прагматичних компонентів значення слів, еквівалентних за своїми основними лексико-семантичними варіантами, що спричиняє розходження результатів лексико-семантичного варіювання цих слів в англійській та українській мовах [32, с. 32].

Ще одним з досить цікавих аспектів перекладу студентського сленгу і сленгу взагалі є робота з ідіомами (фразеологічними одиницями). Найкращим засобом перекладу фразеологізмів є пошук в мові перекладу ідентичної ідіоми [16, с. 42].

Українські та англійські ідіоматичні вирази співпадають за своїм образним та прямим значенням, за своїм емоційним характером та стилістичним забарвленням. Проте список ідіом мови оригіналу, яким відповідають точні еквіваленти в мові перекладу дуже обмежений. У тому випадку, коли неможливо знайти ідентичну ідіому в мові перекладу, необхідно підібрати такий вираз, який мав би таке ж саме конотативне, але відмінне денотативне значення [16, с. 43].

Лише в разі неправильного вибору способу перекладу, ґрунтуючись на детальному аналізі стилістичних прийомів автора в зіставленні з можливими засобами в мові перекладу, перекладач може найточніше передати той ступінь впливу, який зазнає носій мови при читанні оригінального тексту [4, с. 22].

Найдоцільніше, вживати, на наш погляд, такі методи перекладу: еквівалент, аналог, заміна образу, дослівний переклад, описовий переклад, транслітерація, генералізація, прийом компенсації втрат та цілісне перетворення.

1. Еквівалент. Прагнення до максимальної змістової і структурної близькості перекладу до оригіналу призводить до того, що еквівалентними виявляються не тільки ті тексти, що об'єднуються у процесі перекладу, але й окремі висловлювання в цих текстах, не тільки відповідні висловлювання, а й їхні складові одиниці, як, наприклад, сленгові слова. Переклад сленгізмів найчастіше здійснюється за допомогою еквівалентних відповідників, стилістично нейтральних варіантів чи просторіччя [20, с. 297].

Перекладацький еквівалент – це такий засіб перекладу, що відтворює зміст іншомовного оригіналу на одному з рівнів еквівалентності [9, с. 184].

Еквівалентні відповідники відіграють надзвичайно важливу роль у процесі перекладу. Саме ці лексеми, як перекладацькі одиниці, щонайперше увиразнюють у свідомості перекладача і служать основою при виконанні перекладу, і вже спираючись на них, перекладач здійснює подальший

перекладацький процес. Наведемо кілька прикладів перекладу сленгових одиниць за допомогою еквівалентних відповідників: *wild-assed* – відморожений; *to kill* – стібатись, тюкати; *action* – тусовка [20, с. 297].

В деяких випадках за відсутності прямого еквіваленту можна обмежитись стилістично нейтральними варіантами, що передають лише загальне значення сленгової одиниці. Такі функцію пошуку в українській мові достатньо експресивних і образливих відтінків сленгізмів виконує сам перекладач [20, с. 297].

2. Аналог. Одним із важливих аспектів при виконанні перекладу заниженої лексики мови оригіналу слід вважати пошук можливих функціональних аналогів заниженої лексики в мові перекладу. Наприклад, *Attaboy* – От молодець; *There's no way I could say I wasn't in on it.* – Сказати, що я був не в курсі – не прокотить [14, с. 174].

Переклад за допомогою аналога – вищий ступінь з точки зору перекладацької майстерності і методики перекладу. При перекладі аналогом потрібно вміти вибрати з декількох синонімів один, найбільш придатний у всіх аспектах, причому не завжди його можна знайти у словнику [9, с. 184].

Зручність цього шляху полягає в тому, що подібними аналогами володіє будь-яка розвинена мова. Переклад сленгу досить важкий, а категорії, що становлять знижену лексику, тісно пов'язані з просторіччям і часто в нього переходять, і при відсутності відповідників перекладач може вдатись до просторіччя [14, с. 174].

3. Заміна образу вихідної мови стандартним образом цільової мови. У таких випадках перекладач воліє передати думку автора за допомогою образу, більш властивого цільовій культурі та відмінного від вихідної. Вибір такої стратегії перекладу здійснюється за наявності розбіжностей у метафоричних картинах світу двох мов, тобто за відсутності в цільовій мові метафоричної моделі, що збігається за складом концептів з мовою вихідною [7, с. 95].

4. Дослівний переклад. Цей спосіб перекладу застосовується рідко, бо у випадку передання сленгізмів, дослівний переклад треба використовувати не

часто і тільки тоді, коли значення слова зрозуміло читачам без спеціальних коментарів. Наприклад, *No joke. You way back in business, man.* – Без жартів. Ти знову в справі хлопче [49].

Дослівний переклад не дає адекватного розуміння оригінальної одиниці. Якщо залишити цей елемент без перекладу (нульовий переклад), то це зашкодить цілісності першотвору [20, с. 297].

5. Описовий переклад. При перекладі сленгових одиниць, що не мають безпосередніх відповідностей, перекладач може вдасться до описового перекладу. Недоліком описового перекладу є його громіздкість і багатослівність, тому найбільш вдало цей спосіб перекладу застосовується в тих випадках, коли можна обійтись порівняно коротким поясненням: *goldbrick* – людина, що ухиляється від виконання своїх обов'язків; *jollop* – міцний алкогольний напій [14, с. 174].

При цьому виді перекладу замість самого слова вживається його пояснення. Такий прийом перекладу або, точніше, інтерпретації слова застосовується в тих випадках, коли у словниковому складі мови, якою робиться переклад немає ні еквівалента, ні аналогів, які б відповідали значенню слова чи словосполучення оригіналу. Найчастіше описово перекладаються слова, котрі позначають поняття або явища, які відсутні в нашому житті, а тому вони не мають в українській мові спеціальних слів для їх позначення [49].

6. Транслітерація. Цей прийом полягає у механічній передачі тексту й окремих слів, які записані однією графічною системою, засобами іншої графічної системи при другорядній ролі звукової точності, тобто передача однієї писемності літерами іншої. Використовується він в тих випадках, коли неможливо відшукати у мові перекладу лексичної одиниці, яка б відповідала усім вимогам перекладу сленгу, через різні соціокультурні реалії. Наприклад, *fail* – фейл, *easy* – ізі [20, с. 297].

7. Генералізація. Такий спосіб перекладу полягає у міжмовному перетворенні лексеми мови джерела з вузьким семантичним полем на лексему мови перекладу з ширшим семантичним полем. В лексичному плані це є заміна

часткового поняття загальним, видового – родовим. Наведемо приклад: *green* – зелені, бакси – гроші; *snow* – морфін, героїн, кокаїн – наркотики [20, с. 298].

8. Прийом компенсації втрат. Сутність даного прийому полягає в тому, що елементи змісту, втрачені при перекладі одиниці в оригіналі, передаються в тексті перекладу іншим засобом, причому необов'язково в тому ж самому місті, що і в оригіналі. Таким чином, в тексті перекладу створюється інший образ, такого же стилістичного напрямку. Перекладачеві важливіше забезпечити стилістичну адекватність перекладу в цілому, ніж зберегти точне розташування стилістичного прийому в тексті. Наприклад, *Shoot!* – Яка дурня! *My hat!* – Оце так! [4, с. 21].

9. Метод цілісного перетворення. Цей метод змінює внутрішню форму будь-якого відрізка мовленнєвого потоку, хоча загальний зміст залишається незмінним. При цьому ступінь змістової спільності між перекладом та оригіналом залишається невисоким і визначається метою комунікації або ідентифікацією ситуації. Розглянемо такі приклади: *Never mind.* – Нічого зважай. *Get away!* – Хто б міг подумати?! [20, с. 299].

Отже, як бачимо з прикладів, найбільшою проблемою при перекладі сленгізмів є збереження та правильна передача емоційно-експресивного забарвлення та стилістичного відтінку. Не завжди ці умови виконуються. Відбувається це через те, що перекладачі необізнані з відповідним шаром лексики. виправити цей недолік можна лише, якщо фахівці перед тим як робити переклад, будуть ретельно досліджувати і вивчати відповідну лексику. Найлегше це зробити, шляхом вивчення соціального прошарку населення, який користується такою лексикою, аналіз реалій життя цих людей з ними. Лише в таких випадках буде досягатись найвищий рівень точності і правильності перекладу, що буде переконувати глядача у реальності подій, які відбуваються на екрані.

Висновки до Розділу 1

Сленг – стилістично забарвлена лексика та фразеологія, яка вийшла за межі певних соціальних груп. Слова і вимова, що використовується молодими людьми як в англійській, так і в українській мовах, можуть сильно відрізнятись від тих, які використовуються дорослими.

Сленг поділяється на: молодіжний, студентський, військовий, комп'ютерний, кримінальний, спортивний, сленг крадіїв та наркоманів.

Сленг можна протиставити жаргону і арго. Хоч і є невелика різниця. Жаргон – це технічна мова професійних або інших груп, а арго – мова «соціального дна», декласованих та антисоціальних елементів: рекетирів, злодіїв, жебраків, волоцюг. Сленг може включати елементи жаргонів груп з особливими інтересами (наприклад, професійних, спортивних, регіональних, кримінальних і наркотичних субкультур). Але межі, що відокремлюють ці категорії від сленгу, сильно розмиті, і деякі автори використовують терміни сленг, арго і жаргон в загальному сенсі, щоб включити всі попередні значення. Найприйнятніша термінологічно-поняттєва парадигма соціальних діалектів: арго, жаргон, професійний жаргон, сленг.

Якою б не була причина (причини) виникнення, сленг тут, щоб залишитись, і його довговічність вимагає уваги і пояснення. Ерік Партрідж, згідно з історичним словником американського сленгу, є «можливо найвідоміший колекціонером нетрадиційної англійської мови століття».

Основні лексичні механізми, засновані на аналізі молодіжного та студентського сленгу: афіксація, аббревіація, словоскладання, усичення коренів, редуплікація і конверсія, деаббревіація, універсалізація.

Найбільшою проблемою при перекладі сленгізмів є збереження та правильна передача емоційно-експресивного забарвлення та стилістичного відтінку. Не завжди ці умови виконуються. Відбувається це через те, що перекладачі необізнані з відповідним шаром лексики. виправити цей недолік можна лише, якщо фахівці перед тим як робити переклад, будуть ретельно досліджувати і вивчати відповідну лексику. Найлегше це зробити, шляхом

вивчення соціального прошарку населення, який користується такою лексикою, аналіз реалій життя цих людей з ними. Лише в таких випадках буде досягатись найвищий рівень точності і правильності перекладу, що буде переконувати глядача у реальності подій, які відбуваються на екрані.

РОЗДІЛ 2. ПРИНЦИПИ ВІДТВОРЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ У ПЕРЕКЛАДІ СУЧАСНИХ ТЕЛЕСЕРІАЛІВ

Ми дослідили використання сленгу в таких молодіжних серіалах: «Fresh meat», «The young ones», «Community», «Clique», «The inbetweeners», «Life of the party», «Everything sucks», «Heartbreak high», «To sir with love». Наш аналіз включав визначення лексичних та стилістичних характеристик сучасного та застарілого молодіжного сленгу у телесеріалах, та прийоми його передачі у перекладі. Загальна кількість прикладів становить 150 одиниць відібраних методом суцільної вибірки. Переклад усіх сленгізмів запропонований нами. Ми виокремили декілька семантичних полів, в яких вживається молодіжний сленг: «Відпочинок», «Емоції», «Образи» та «Студентське життя».

2.1. Стилiстичний та прагматичний аспекти вживання молодіжного сленгу для позначення проведення вільного часу

Молодіжний сленг є одним із шарів лексики молоді. Його відмінність від інших типів сленгу полягає в тому, що такі сленгові одиниці служать для спілкування людей однієї вікової категорії, а також в тому, що вони не концентруються на реаліях світу молоді та студентів, тому у сфері молодіжної лексики досить часто зустрічаються вульгарні слова.

Молодіжний сленг надзвичайно багатий на образність та фразеологію. Використання подібного матеріалу значно оживляє перегляд серіалу. Образність коливається від цілком однозначних випадків звуконаслідувальної, семантичної, словотвірної вмотивованості знака до неоднозначних і невиразних виявів символізму звукового з різноманітними проміжними випадками між цими явищами [3, с. 21].

В молодіжному сленгу існує досить багато слів на позначення проведення вільного часу, знайомств, вечірок, та всього, що з ними пов'язане. Наприклад,

вираз із серіалу «Life of the party» *Let's rock out with our lady dongs out* [66], що ми переклали як: *Давай заб'ємо на все та розслабимось*. Його вжив в мовлення молодий хлопець, пропонуючи піти відпочити та розслабитись своїм друзям. Так як в українській мові немає відповідника даному сленгізму, ми використали метод цілісного перетворення при його перекладі.

В серіалі «Community» вживається сленгізм *hit on: You should not hit on me*. [61], що означає *залицятись*. Ми переклали його виразом *крутити любов*, тобто використали синонімічну заміну: *Тобі не варто зі мною крутити любов*. Онлайн словник синонімів пропонує ще такі варіанти *кокетувати, пускати в зальоти* [51].

Жодна молодіжна вечірка не обходиться без алкоголю, алкогольних ігор, цигарок, або навіть наркотиків. В американських фільмах під час вечірок, ми бачимо як молодь беру участь в різних алкогольних іграх. У серіалі «Community» один студент, святкуючи отримання стипендії, взяв участь в одній з таких алкогольних ігор, яку молоді люди в серіалі назвали *keg stand: ...he celebrated getting it with a keg stand and dislocated both shoulders* [60]. Це, так би мовити, національна американська гра для вечірок. Її суть полягає в тому, що людина спирається руками на бочку з пивом, а двоє інших людей підіймають її за ноги, і ця людина п'є його з трубки догори ногами. Так як в українській мові не існує якогось відповідника цьому сленгізму, ми переклали його калькуванням *стійка на руках на бочці: Він відмічав це стійкою на руках на бочці і вивихнув обидва плеча*.

В серіалі «Inbetweeners» був використаний сленгізм, який означає *алкоголь, сидр, пивний напій – shandy: That time you drank all that shandy at Debra's wedding* [67]. Ми переклали його українським молодіжним сленгізмом *пивас: Тоді ти випив увесь той пивас на весіллі Дебри*.

В серіалі «Community» молодь використовує сленгізм *grit*, який позначає сигарету: *But that group is getting big, made me skittish, I started craving a grit* [60]. Ми переклали його аналогом *папіроса: Але ця компанія стає все більшою, що робить мене безхарактерною, в мене з'явилося бажання скурити папіроску*. В

цьому ж реченні використовується сленгізм *skittish*, що ми переклали нейтральним лексичним синонімом з тою ж семантикою як *безхарактерний*.

У серіалі «Fresh meat» молодь, що вживає наркотики, позначає їх виразом *tripping on acid* [64]. Сленгізми не варто перекладати дослівним перекладом, адже такий переклад позбавляє сленгове слово образності та робить його нейтральною лексикою. Тому ми переклали його сленговим аналогом *бути під кайфом*, що є набагато ближчим до українського молодіжного середовища, ніж *спіткнутись за кислоту*.

Самі ж наркотики, в серіалі «Life of the party», молоді люди називають *crank*: *–I didn't...Is it a crank? –It's a crank* [66], що означає один з видів наркотику – метамфетамін. Так як в українській мові немає еквівалента цьому сленгізму, ми переклали його як *мет*: *–Я не...Це мет? –Це мет*, тобто скорочено від «метамфетамін», що теж вживається молоддю в мовленні. Та і при дубляжі серіалу буде більш підходити скорочений варіант, так як за кількістю складів, що є дуже важливим при дубляжі, він ідеально підходить сленгізму мови оригіналу.

У серіалі «Inbetweeners» молоді люди використовують сленгізм *suburbia*, щоб позначити місце, де вони можуть проводити свій вільний час: *Maybe that's unfair, as they do say that you never know what goes on behind the net curtains of suburbia* [67]. Даний сленгізм походить від англійського слова *suburbs*, що означає пригород, околиці міста, де зазвичай «тусуються» молоді люди. Ми переклали цей сленгізм аналогом *захолусток*: *Можливо це нечесно, так як вони кажуть, що ти ніколи не дізнаєшся, що відбувається за кулісами цього захолустку*.

У серіалі «Fresh meat» використовуються сленгізми, що позначають різні молодіжні культури: *The cafeteria is the melting pot of the different subcultures in high school, you have your Geeks and Freaks over here, Gangsters over there, in that corner the Misfits, to your left the Drama Kids, to your right the Band Geeks and the last group is the way in the back there* [64]. Там згадуються деякі молодіжні культури, серед них: *Geeks* (при перекладі ми використали транскодування *Гіку*), *Freaks* (переклали, як і попередній транскодуванням *Фріку*), *Gangsters* (калька

Гангстери), *Misfits* (при перекладі цього сленгізму ми використали прийом компенсації втрат, залишивши варіант *Вимети суспільства*), *Drama Kids* (при перекладі ми використали аналог, дещо замінивши образ на *Королі Драми*), *Vand Geeks* (аби найкраще передати сенс, цей сленгізм ми переклали описово як *Музикальні гіки*). Переклад цього речення буде виглядати так: *Їдальня – плавильний котел різних субкультур у вищій школі, тут є Гіки і Фріки, тут – Гангстери, в цьому кутку – Вимети Суспільства, зліва – Королі Драми, справа – Музикальні гіки, і остання група ось там в самому кінці.*

Описуючи тусовки, можна сказати, що там зазвичай молодь «виставляється на показ, показує, на що здатна». Це виражається в серіалі «*Life of the party*» англійським сленгізмом *razzle-dazzle*: *–Hey, yo! We don't have time for your heartfelt conversations! –They're so ornery. –OK, let's razzle-dazzle, and show* [66]. Це речення ми переклали так: *–Ей, йо! У нас немає часу на ваші розмови по душах! –Вони такі гідючки. –Гаразд, давайте пошумимо і покажемо.* У цьому реченні є досить таки багато сленгізмів, наприклад, вигук *yo*, який ми транскрибували і переклали таким самим вигуком *йо*. Наступним був сленгізм *ornery*, стараючись зберегти молодіжне забарвлення, ми передали його оціночний характер синонімічним словом *гідючки*, що є теж сленгізмом в українській мові. І ще одним сленгізмом в тому ж реченні був вираз *razzle-dazzle*, який ми переклали українським аналогом *пошуміти*.

Звичайно, за тусовки молодь приходить, одягнувши найкращий одяг, аби привернути до себе увагу оточуючих. Щоб характеризувати таку людину, в серіалі «*Life of the party*» молодь використовує вираз *decked out: Look at you, all decked out* [66]. Використовуючи метод цілісного перетворення, ми переклали цей сленгізм як *при параді: Глянь на себе, всі при параді.*

Маючи на меті похизуватись, молоді люди стараються виглядати багатим, щоб мати авторитет серед однолітків, навіть якщо насправді вони бідні. Таких людей молодь в серіалі «*Everything sucks*» називає *Counterfeit* [62], що можна перекласти більш описово як «Підробка / Фальшивка», але ми вирішили додати трохи образності і переклали як *Показушник*. В серіалі «*Life of the party*»,

людину, яка не має смаку в одязі, називають *homely*: *What did I say? I mean, it'd be even worse if she was homely* [66]. При перекладі цього сленгізму у нас виникли деякі труднощі, адже в українській мові немає сленгового відповідника. Тому, ми використали прийом компенсації втрат і передали сленгове забарвлення іншим засобом, використавши сленговий фразеологізм: *І що я казав? Тобто, було б ще гірше, якби вона не шарила в моді.*

В серіалі «Community», коли на вечірку приходять якийсь важливий гість, якого всі очікували побачити, молодь використовує вираз *in the house: Abed's in the house! Whoooo!* [60]. Ми переклали його українським аналогом батя на місці: *Батя Ебед на місці! Юху!*, який дуже часто використовує молодь.

Отже, молодь досить таки часто вживає сленг на позначення вечірок та проведення вільного часу. Найчастіше з усіх, молоддю вживався в мовлення сленговий вираз *hit on* (близько десяти разів), трохи менше – *grit* (п'ять разів). При перекладі, ми найчастіше використовували українські аналоги – приблизно сім одиниць. П'ять разів ми використали прийом синонімічної заміни. По два рази ми використали такі прийоми при перекладі: калькування, транскодування та компенсацію втрат. По одному разу ми використали метод цілісного перетворення, транскрибування та описовий переклад.

2.2. Стилiстичний та прагматичний аспекти вживання молодiжного сленгу для вираження емоцiй

Молодь вживає сленг для комунікації, щоб показати своє позитивне або ж негативне ставлення до однолітків, або ж навпаки підняти свою значущість та авторитет в очах однолітків. Будь-яку емоцію, настрій, сарказм, а також схвалення або несхвалення, молода людина може виразити через сленг.

Погане ставлення вона може виразити через побажання комусь чогось поганого, наприклад, використовуючи вираз із серіалу «Life of the party» – *You will die in a ditch* [66]. Ми розглядаємо два види перекладу цього сленгізму: *Tu*

помреш у злиднях та *Ти помреш під тином*. На нашу думку, доречнішим буде використовувати саме перший варіант.

В серіалі «Life of the party», один з підлітків вжив сленгізм *hateable*, щоб виразити погане ставлення до однолітка: *–I hate him so much. –He’s hateable* [66]. Його можна перекласти підсилюючим аналогом як *його хейтять*, або ж використати зневажливу форму «плюгавий»: *–Я його так ненавиджу! –Його часто хейтять*. В цьому випадку, зневажлива форма б передала краще образність, адже вона трохи ліпше відобразила негативне ставлення до людини, але перший варіант, на нашу думку, ближчий до розуміння молоді та більш зручніший для вживання сленгізму в мовлення.

В серіалі «Life of the party» пролунав такий вираз *Beep beep yourself, mister* [66], що є прямим посиланням на нецензурний вираз *go f*ck yourself*. Тому використавши цей «завуальований» вираз, людина дає зрозуміти своє не надто хороше ставлення, тому що й так можна здогадатись, що вона має на увазі. При перекладі, ми використали український аналог, замінивши образ на *Йдіть до біса, пане*, адже в українській мові немає такого відповідника. Але якщо взяти ситуацію на дорозі, коли один водій сигналізує іншому, а той відповідає: *По голові собі посигналь / побібикай*, то в такому випадку, припустиме часткове калькування англійського виразу.

В серіалі «Community» підліток, що хотів просто виразити неповагу, прямо сказавши про це, використовував сленгізм *dis*, що означає «не поважати»: *That’s why we’re tempted to dis the jacket, because it’s a symbol that intimidates us* [60]. При перекладі ми використали транслітерацію та переклали цей сленгізм як *дізити*: *Ось чому ми стали дізити жакети, тому що це символ, який нас лякає*.

У серіалі «Everything sucks», для того, щоб, навпаки, висловити хороше ставлення до людини, молодь використовує вираз *break a leg: Be sure to bring a monologue and break a leg, comrades* [62]. Не потрібно сприймати цей вислів занадто буквально, адже це не перекладається як «зламай ногу». Навпаки, цей вираз вживають, коли хочуть побажати людині удачі. З перекладом цього виразу теж виникли складнощі, адже відповідника в українській мові, який би бажав

чогось поганого, по типу його англійського аналога, не існує. Ми переклали його як з *Богом* або ж *ні пуху, ні пера*, на що зазвичай відповідають «до біса». Стосовно другого варіанту є спірні думки, адже деякі джерела свідчать про те, ця фраза є калькою з іншої мови, а інші джерела свідчать про те, що цей вираз має давнє походження, ще з тих часів, коли люди вірили у лісових духів. Крім цього виразу, в реченні з серіалу є ще один сленгізм *comrades*, що ми переклали як *друз\товариш*: *Будь впевнений, товариш, ти впорася з монологом, ні пуху, ні пера*.

У серіалі «Life of the party», щоб виразити своє схвалення або згоду, молода дівчина використовує вираз *down to clown: All right. I'm down to clown!* [66], що означає «я згоден». Його синонімом є вираз *I'm on it*. Обидва ці вирази можна перекласти як *Я в ділі!*.

У серіалі «Everything sucks» ,підліток, висловлюючи свій саркастичний коментар, після того як його хтось образив, вживає вираз *gee, thanks: Well, gee, thanks for clarifying* [62], що можна перекласти як *Що ж, дуже дякую за роз'яснення!*. На письмі сарказм важко розрізнити, тому його варто підкреслювати додатковими реченнями, наприклад, *Що ж, дуже дякую за роз'яснення. Ніби я цього не знаю*. Таким чином, буде сильніше відобразитись саркастичний настрій.

У серіалі «Fresh meat» можна побачити цікавий приклад саркастичності в реченні *Um hello, earth to freak I was talking to you* [64]. Його можна перекласти, дещо замінивши при цьому образ, як: *Хм, привіт, прийом-прийом, викликає космос, я взагалі-то тобі щось говорив*. Його вживає молода дівчина, коли її співбесідник витає в хмарах, аби звернути увагу на себе, при цьому сказавши це максимально саркастично.

Для вираження своїх емоцій, молоді люди використовують вигуки, імітуючи несхвалення, схвилювання або радість тощо. Наприклад, щоб висловити радість від чогось хорошого, молодь в серіалі «Community» використовує вигук *Yahtzee!* [61], який ми переклали українським аналогом *Юху!*. Вигук *Wooyah!* [60], вжитий у серіалі «Community», виражає задоволення,

захват від чогось, його ми переклали як *Уваа!*. Щоб продемонструвати, що все класно та чудово, підлітки в серіалі «Everything sucks» використовують вигук *Coolio!* [63], що можна перекласти як *Крутяк!*. В серіалі «Inbetweeners», коли молодь класно проводить час, можна почути вираз *The lads on tour* [67], ми переклали його, зробивши цілісне перетворення, як *Так кльово!*. В серіалі «Community» молоді люди в екстазі вигукують *Who!* [60], що ми переклали як *Юху!* / *Ура!*, а в серіалі «Fresh meat», в моменті схвилювання чимось хорошим, можна почути вигук *Woot woot!* [64], який ми переклали транскрипцією *Вуу вуу!*. Щоб показати, що йому нудно, підліток в серіалі «Everything sucks» використає вигук *Yawn!* [63], адже дієслово *yawn* означає «позіхати», тобто позіхаючи, можна натякнути на нудьгування. В перекладі можна використати аналог *Хааа!*. А от в серіалі «Fresh meat», молоді люди імітуючи плач, використовують вигук *Boo-hoo!* [64], що ми переклали аналогом *Хник-хник!*.

Отже, для вираження емоцій, молодь також використовує сленг. Найчастіше нам траплялись сленгізми *dis* (близько 15 разів) та *hateable* (близько десяти разів). Найчастіше ми перекладали такі сленгізми, використовуючи сленговий аналог: п'ять разів. По чотири рази ми переклали сленгізми з допомогою методу цілісного перетворення та синонімічної заміни. Один раз використали транслітерацію у перекладі.

2.3. Стилiстичний та прагматичний аспекти вживання молодiжного сленгу для вираження образ

Сленгізми вживаються молоддю, коли вона хоче когось образити або принизити. Наприклад, щоб позначити боягузливу людину, є як мінімум п'ять варіантів сленгових одиниць, хоч кожне з них має свій смисловий відтінок. Раніше, ми вже згадували про сленгізм *chicken*, що був використаний в серіалі «Community», переклавши його як «страхопуд». Синонімом до нього є сленгізм *wuss*: *Oh, stop being a wuss and come downstairs* [64], що позначає боязку нерішучу людину. Ми переклали його як *розмазня*: *Ой, не будь розмазньою і спускайся*.

Також, в серіалі «Life of the party» згадувалось слово *weenie: Don't be a weenie* [66], що позначає людину, яка боїться вийти із зони комфорту. Саме слово *weenie* також перекладається як сосиска, але в українській мові немає образу, пов'язаного з цим, що позначав би боягузливу людину. На нашу думку, цей сленгізм було б доречно перекласти заміною образу як *матусин синочок\доця*, що є ближчим до українського розуміння: *Не будь мамусиним синочком*.

Схожим за змістом та настроєм є слово *wimp*, використане в серіалі «Fresh meat»: *You need to watch your back wimp* [64], яке позначає слабака, що не може постояти за себе. При перекладі, ми використали український аналог *ганчірка*. Крім цього сленгізму, в реченні є ще один сленговий вираз *watch your back*, що можна перекласти як *частіше оглядайся: Тобі варто частіше оглядатись, ганчірко*. Такий сленгізм використовують, щоб пригрозити комусь. Не зважаючи на це, даний сленгізм на сьогоднішній час вважається застарілою та загальноживаною розмовною одиницею.

У серіалі «Inbetweeners» вживається сленгізм *Moanatron 5000: From now on, every time you mention the Moanatron 5000, you get a slap* [67], що означає людина, яка завжди скиглить. Він був утворений шляхом каламбурної підстановки. Тобто, до дієслова *moan* (пер.: стогнати, скиглити) додали закінчення, з допомогою яких зазвичай утворюються назви роботів. Можна було би транслітерувати та, при перекладі, вжити слово *Моанатронік 5000*, але в такому ж випадку, українські глядачі, які не знають англійської мови, не зрозуміють сенс та суть, в якому полягає цей каламбур, для них це буде просто назва якогось робота. Тому ми вирішили, при перекладі, використати телескопію і поєднати слово «скиглик» з назвою якогось робота, якого б знали українці. Найвідоміший робот з фільмів або серіалів для українців – Термінатор. В такому випадку, переклад сленгізму *Moanatron 5000* буде звучати як *Скиглинатор 5000: З цього моменту, кожен раз, як ти згадаєш Скиглинатора 5000, будеш отримувати в пику*.

Сленг стає засобом вираження пасивної агресії до оточуючих, адже підліткам не завжди дозволяється прямо висловлюватись, бо найчастіше такі

висловлювання є вульгаризмом або ж просто нецензурною лексикою. Наприклад, вигуки *What the hay?!?!* або *What the funds?!* [64], які були вжиті в серіалі «Fresh meat», означають відому усім аббревіатуру *WTF* (What the f*ck?!). Усі ці сленгізми означають: *Якого біса?!* Тобто, замість того, щоб використати нецензурну одиницю, підлітки заміняють лайку на інші співзвучні слова. При аналоговому перекладі даного сленгізму на українську мову, ми використали такий самий алгоритм: замість лайки, використали схоже за звучанням слово: *Якого хріна?!*

В серіалі «Young ones» підліток використовує вираз *bug off* [68] по відношенню до однолітків, що є цензурним відповідником *f*ck off*, що означає «відчепись, відвали». Молодь вживає цей сленгізм, знову ж таки замінивши лайку на більш нейтральне слово, аби не отримати «на горіхи» від дорослих. Слідуючи тому самому алгоритму, даний сленгізм можна перекласти як *відмахайся*. Синонімом виразу *bug off* є *piss off*, що ми теж переклали як *загубися* або *зматайся*.

Як ми знаємо, молодь імпульсивна, готова лізти в бійки, як тільки з'явиться можливість. Зазвичай, в бійки лізуть зграї бандитів, що складаються з хуліганів, а на чолі зграї буде стояти їх бос. Зграю бандитів в серіалі «Life of the party» називають *gang*: *Look who's here. The gang's all here* [66]. Ми переклали даний сленгізм аналогом *компашка*: *Глянь но, хто прийшов. Тут зібралась уся компашка*. Сленгізм на позначення хулігана, використаний в серіалі «Fresh meat», на англійській звучить як *rowdy*: *I'm sorry, I don't know any rowdies* [64]. Ми переклали це речення так: *Вибач, я не знайомлюсь з бандюками*. А в серіалі «Young ones», боса, що очолює «компашку» називають *guv'nor*: *Sorry, Guv'nor. Tit for tat, I love London Town* [68]. Сленгізм *rowdy* ми переклали аналогом *бандюк*, а при перекладі *Guv'nor* ми замінили образ на *шеф*: *Вибач, Шеф. Око за око, я люблю місто Лондон*. Крім цього, в реченні є ще один сленгізм, що якоюсь мірою може теж стосуватись теми вивчення відносин: *tit for tat*, що ми переклали фразовим аналогом *око за око*. Коли такі групи «бандюків» збираються вивчити відносини між своїми командами, вони обирають місце, де

буде проходити їхня «зустріч». В серіалі «Everything sucks» в цьому значенні був вжитий сленгізм *flagpole*: –*Meet by the **flagpole** after school? –Y-y-yeah* [62]. При перекладі, ми використали український існуючий сленговий аналог *стрелка*: –*Зустрічаємось на **стрелці** після школи? –Т-т-так*.

Молодь любить розбавити своє мовлення якимись цікавими виразами, вигадуючи все більше й більше нових сенсів. Це можна простежити на наступному прикладі. Щоб позначити дурну людину, ідіота, в молодих людей є низка різних варіантів. Наприклад, *duh-doy* [61], його вживають в серіалі «Community», коли людина каже щось безглузде. Ми переклали цей сленгізм як *дурне*, цим словом можна як щось описати, так і обізвати людину.

Ще одним прикладом, як описати недалеку вперту людину, використаємо в серіалі «Community», є *jackass*: *I'm not magical, I'm underpaid. You racist **jackass*** [60]. Аналогом в українській мові є слово *козел* або *віслук*: *Я не чарівник. Мені просто не доплачують. Ти расистський козел*. Наступним сленгізмом, вжитим в серіалі «Heartbreak high», є вираз *dumb-dumbs*: *Do you really want to watch **footy** with these **dumb-dumbs**?* [65] Цей сленгізм був утворений внаслідок конверсії, тобто заміни граматичної форми з прикметника *dumb* (пер.: дурний) на іменник. При перекладі ми не можемо передати повторення одного і того самого слова, по типу «дурні-дурні», тому ми залишили більш характерне українській мові слово *дурні*. Хоча сучасні підлітки іноді називають дурних людей *фріками*, тому цей варіант також можна розглядати. В цьому ж реченні є ще один сленгізм *footy*, що є скороченою версією слова *football*. При перекладі потрібно передати це скорочення, і тому найкращою альтернативою буде переклад сленгізму за допомогою аналогу *футбік*: *Ти реально хочеш дивитись **футбік** з цими **фріками**?*

Людину, яка є трохи «дурноватою», молодь в серіалі «Inbetweeners» називає *soppy bollocks*: *Cos old **soppy bollocks** here come out you pipe* [67]. Цей сленгізм ми переклали з допомогою заміни образу, використавши український молодіжний сленгізм *штурпак*, що теж означає «дурень»: *Того що з вас тут*

виходять *штурпаки-пенсіонери*. Тобто нейтральне слово *old* ми замінили на сленгове слово, яким підлітки позначають старих людей, *пенсіонер*.

На позначення дурної людини, в серіалі «Fresh meat» молодь використовує слово *chump*: *This **chump** couldn't catch a ball if you handed it him* [64] (переклад: *Цей дурко не зміг би піймати м'яч, якби ти йому передав його.*), в тому ж самому серіалі був використаний сленгізм *oaf*: *That's a crime you **oaf**; we could go to jail if we do that* [64] (переклад: *Це злочин, ти бевзю; ми можемо потрапити через це до в'язниці*), та *dumbass*, взятий в тому ж самому серіалі: *They are not **snickering** at you; there're snickering at Clyde because he's a **dumbass*** [64] (переклад: *Вони не булять тебе; вони булять Клайда, тому що він дурко.*) та в серіалі «Everything sucks» – *morons*: *Well, then, they're **morons**, and they deserve each other* [62] (переклад: *Що ж, тоді ці дурнули заслуговують один одного*). Усі ці сленгізми можна перекласти аналогами як *дурко*, *дурнила*, *бевзь*.

Варто лише звернути увагу, що в порівнянні з усіма іншими сленгізмами, слово «*morons*» є вже застарілим, воно вживається в серіалах, починаючи з 1967 року. Крім цього, в одному з речень є ще одне сленгове слово *snickering*, що означає *глузувати*. При перекладі цього сленгізму ми використали аналог *булити*, що був запозичений молоддю з англійської мови, тобто калькування слова «*bullying*». А ще можна використати аналог *чмурити*, але він вже буде звучати трохи грубо, в порівнянні з попереднім варіантом перекладу. Синонімом сленгізму *snickering* є слово, використане в серіалі «*Clique*» – *hassling* [59], що ми переклали такими аналогами *зачіпати*, *турбувати*, *бісити*.

Взагалі, в українській мові є дуже багато синонімів, якими можна описати дурня, серед них: *тупко*, *бельбас*, *дурило*, *довбня*, *довбешка*, *шелепа*, *дурбило* тощо. При перекладі, можна обирати будь-який з них.

Під час перегляду серіалів, ми помітили, що молодь уникає вживання лайливого слова *f*ck*. Причиною цього може бути соромлення лягати при дорослих, або небажання взагалі лягати. Тому вони по-різному заміняють це слово. Заміною може бути якесь римоване слово, або слово зі схожим складом літер. Наприклад, щоб виразити вигук *чорт забирай!*, молодь у серіалі «Fresh

meat» використовує сленгізм *shucks* [64], що є співзвучним з його лайливим синонімом. При перекладі, особливо в українських дубляжах серіалів, використовується зазвичай аналог *чорт!* або *дідько!* Хоч і серед молоді часто вживається слово *блін*, але це є суржиком. Попередні варіанти нам більш до вподоби.

В серіалі «Inbetweeners» використали сленгізм *bloody*, що заміняє лайку: *Looks like a bloody vicar, don't he?* [67] Його денотативним значенням є *кривавий*. Але зрозуміло, що в контексті сленгізмів точно не буде лежати денотативне значення. Ми розглядали декілька аналогів перекладу цього сленгізму: *довбаний*, *чортів*, *бісів*. Крім того, в реченні можна побачити декілька сленгізмів, наприклад, *vicar*, що ми переклали нейтральною лексикою як *священик*, але в такому випадку можна використати прийом компенсації втрат та передати сленгом інше слово в репліці. Наприклад: *Він – вилитий чортів священик, скажи?* Тобто, ми передали сленгове забарвлення через слово *вилитий*.

Сленгізм *bloody* бере участь в утворенні в інших сленгізмів, хоча іноді його сприймають як вульгаризм. Наприклад, вирази *bloody hell* та *bloody heck*, утворені з його допомогою, в серіалі «Young ones»: *Oh, bloody heck! Is this the new house?* [68] (переклад: *О, трясця твоїй матері! Це новий будинок?*) Їх синонімом, вжитим в серіалі «Young ones», є дещо схожий на них вираз *ruddy heck*: *What the ruddy heck is going on?* [68] (переклад: *Що, чорт забирай, відбувається?*) Ми переклали їх аналогами *трясця твоїй матері* або *чорт забирай*.

В молодіжному сленгу є ще декілька виразів, що мають український аналог *чорт забирай*. Це вираз із серіалу «Fresh meat» *got dammit: Am I making myself clear got dammit?* [64] (переклад: *Я чітко висловлююсь, чорт забирай?*), його скорочена версія, взята із серіалу «Community», *dammit* та вираз із серіалу «Everything sucks» – *holy snikies: Holy snikies, older woman* [60] (переклад: *Чорт забирай, старша жінка.*) Молодь вживає ці вирази, коли розчарована або сильно шокована, бо не очікувала такого повороту подій.

Існує безліч випадків, коли молодь використовує сленг з наміром когось образити. Наприклад, в серіалі «Heartbreak high», підлітки ображали один одного сленгізмом *eshay*: *Okay, the eshay has a sense of humor* [65]. Означає людину, що ходить зазвичай в спортивних штанах та кросівках, не має навіть середньої освіти та займається крадіжками. Так як в українській мові є схожий образ, цей сленгізм ми переклали українським аналогом *гопник*: *Окей, цей гопник має почуття гумору*.

Ці ж «гопники» не визнають інші субкультури, гендери та орієнтації. Тому, в серіалі «Fresh meat», вони образливо кличуть гомосексуалістів *maggots*: *Alright you got damn maggots!* [64] Під час перекладу, ми постарались зберегти ту саму зневажливість з мови оригіналу та переклали цей сленгізм як *гоміки*: *Що ж, довбані гоміки*.

Усім відомо, що молодь має негативне ставлення до працівників поліції. Причиною цього є різні причини, але молодь спеціально використовує образливі вирази на позначення поліції. Наприклад, *Yes, well, I'm going to call the pigs, actually. Let's see what the pigs have to say!* [68] Вираз, взятий із серіалу «Young one», *to call the pigs*, утворений за допомогою метафори, перекладається як *дзвонити в поліцію*. Але при такому перекладі, нажаль, зовсім не зберігається образність. Тому, ми використовуємо український аналог *дзвонити копам*, або ж *дзвонити поліцаям*. Зі стилістичної точки зору, в даному випадку, на позначення *поліцейський* краще підійде слово *коп*: *Так, що ж, я взагалі-то збираюсь викликати копів. Давайте подивимось, що копи на це скажуть*. Хоч цей сленгізм зараз є трохи застарілим, але він все ще зберігає образність, так як в англійській мові було використане теж метафоричне слово *pigs*. А слово *поліцай* є позбавленим образності та більш образливим, за попередній варіант.

А от щоб образливо позначити психолога, молодь у серіалі «Community» використовує слово *shrink*: *Ian, you don't have to play shrink to protect your pride, I accept that you're a chicken* [60]. Таке речення буде перекладатись так: *Айан, тобі не потрібно грати в мозкоправа, щоб захистити свою гордість, я визнаю, що ти страхонуд*. Слово *shrink* ми переклали, повністю замінивши образ, як

мозкоправ. Крім цього, в реченні є ще один сленгізм *chicken*, який ми переклали як *страхонуд*. Так як в українській мові немає відповідного сленгізму, ми використали існуючий аналог.

В серіалі «Fresh meat» був використаний сленгізм, утворений з допомогою каламбурної підстановки, *Loserville: But mom, they're my new friends if I don't go they'll think I'm from Loserville* [64]. Даний сленгізм означає *місто лузерів / невдах*. При перекладі ми використали прийом транслітерації, переклавши назву цього «міста», як *Лузервіль: Але мам, вони мої друзі, якщо я не піду, вони скажуть, що я з Лузервілю*.

Отже, семантичне поле «Образи» є найбільш широко представлений з усіх раніше названих. Найчастіше в молодіжних серіалах використовувались сленгізми *chicken* (15 разів) та *shrink* (п'ять разів). Під час перекладу, ми використовували найчастіше аналогові відповідники – близько 20 разів. П'ять разів ми використали переклад із допомогою заміни образу. Чотири рази ми переклали сленгізми, використовуючи синонімічну заміну. Два рази ми використали метод цілісного перетворення, а також звертались до таких методів перекладу як калькування, транслітерація та компенсація втрат.

2.4. Стилiстичний та прагматичний аспекти вживання молодіжного сленгу у студентському контексті

Молодіжний сленг включає в себе безліч семантичних полів. Основні з них ми вже назвали, але є ще одне семантичне поле, на яке ми хочемо звернути увагу. Це СП називається «Студентське життя». Це той період, який проходить кожна молода людина. Тому, це семантичне поле налічує в собі досить таки багато сленгової лексики, яка активно використовується студентами.

Зазвичай, студентів можна побачити найбільше в місцях, які знаходяться на або біля території університету. В серіалі «Inbetweeners», молодь називає університет скорочено *uni*: *We're both going away to uni soon* [67]. При перекладі ми використали український аналог *універ*, що є скороченням від слова

університет: *Ми вже скоро йдемо в універ*. Попри це, останні роки молодь стала все частіше використовувати транслітерований англійський сленгізм *уні*.

До навчального закладу (це більше стосується шкіл) учні можуть доїхати на спеціальному шкільному автобусі. В серіалі «Community» на позначення такого автобусу використовується слово *SUVs*: *...children who are seated in the back of SUVs* [60]. В українській мові немає необхідного сленгового відповідника, який би ідеально передавав значення. Можливо тому, що в Україні дуже рідко курсують такі автобуси, адже в нас вони не настільки популярні, як, наприклад, в Америці. Тому, при перекладі ми використали прийом генералізації та переклали цей сленгізм як шкільний автобус: *...діти, які сидять на задніх сидіннях шкільного автобусу*.

Зазвичай, довкола університету знаходиться територія, на якій розташовані гуртожитки, бібліотека, навчальні корпуси або інші будівлі, які напряду пов'язані із студентським життям. В серіалі «Community» таку територію називають *campus*: *Well, I'll see you around campus or on the quad* [60]. Іноді, в українській мові можна зустріти транслітероване слово *кампус*, яке все більше починає набувати популярності серед молоді. Хоча найкраще, на нашу думку, перекласти це слово українським аналогом *студмістечко*. Крім цього сленгізму, в реченні вживається ще один вираз *the quad*, що означає місце для «тусовок» в кампусі, тобто, місце, де студенти проводять свій вільний час. Переклад цього сленгізму виявився дещо складною справою, адже в українській мові немає сленгізма, який би вживали більшість із студентів.

Кожна група студентів має свою власну назву такого місця, базуючись на його місцерозташуванні або подіях, які там зазвичай відбуваються. І не завжди назва місця, де проводять час студенти, розголошується іншим людям, тому так важко підібрати підходящий еквівалент. При перекладі ми використали прийом компенсації втрат, тобто передали елемент сленгової лексики іншим засобом, в іншому місці, переклавши слово «побачимось» сленгізмом *здибаємось*, а вираз *the quad* ми умовно переклали так, як могла би його вживати в мовлення молодь: *Що ж, здибаємось десь в студмістечку або на базі*.

До цього семантичного поля також відносяться усі позначення житла та умов, в яких проживають студенти. Зазвичай, студенти проживають в гуртожитках, які знаходяться на території студмістечка. На його позначення в серіалі «Life of the party» студенти використовують сленгізм *dorm*, тобто, скорочена форма від слова *dormitory*: *I'm living in a **dorm** with a roommate that I'm pretty sure watches me while I sleep* [66]. При перекладі, ми використали український аналог *общага*: *Я живу в **общазі** з сусідкою, яка, я впевнена, дивиться на мене, доки я сплю.*

Ще одним синонімом слова *dorm*, вжитий в серіалі «Life of the party», є сленгове словосполучення *frat house*: *Yeah, she came to the **frat house** and we met at a party* [66], хоч його значення і трохи відрізняється. Крім основного значення *гуртожитку*, цей сленгізм має ще одне значення – *будинок братства / сестринства*. Братства – це студентські організації, учасники яких проводять активну діяльність в період останніх років навчання. Але ці братства / сестринства, в основному, популярні в Сполучених Штатах, а в Україні, нажаль, про таке не дуже відомо. При перекладі цього сленгізму можна використати вже згаданий вище аналог *общага*: *Так, вона пішла до **общаги** і зустрілись ми вже на вечірці.*

Щоб позначити сусіда або сусідку по кімнату, молодь в серіалі «Life of the party» вживає сленгізм *roomies*: *–So we're **roomies**, huh? –**Bunkmates*** [66], використовуючи, демінутивну форму слова *roommates*. При перекладі виникли невеликі складнощі, так як в українській мові немає сленгового відповідника на позначення сленгізму з мови оригіналу. Крім того, молодь дуже часто, замість використання сленгу на позначення «сусіди», використовує позивні, які вони дають один одному. Тому, на нашу думку, варто залишити нейтральний варіант перекладу *сусід/сусідка*, але використати прийом компенсації втрат і передати сленговий елемент змісту через інший засіб. Ми передали його через сленгізм *ріл*, що означає «реально», і який зараз активно використовується молоддю.

Крім цього, в реченні є ще один сленгізм: *Bunkmates*. Воно було утворене внаслідок телескопії двох слів, а саме *bunk* і *roommate*. *Bunk* ми переклали як

ліжка, койка, а roommate – як сусід. Тобто, молода особа використала гру слів, щоб показати, що вони лише сплять в одній кімнаті, сусіди по ліжках, і більше нічого. Це слово використала дівчина, яка ненавидить ділити простір з кимось. Але так як в українській мові немає відповідного еквіваленту, ми переклали цей сленгізм дослівно: *Ми що, ріл сусіди по кімнаті? – По ліжках.*

У досліджених нами серіалах вживались сленгізми, на позначення типів студентів та працівників, базуючись на їх зовнішньому вигляді, характері та положенні в соціумі. Наприклад, новачків або першокурсників молодь в серіалі «Clique» називає *fresher: It was Fresher's Week* [59], або *fresh meat*, вжитий в однойменному серіалі «Fresh meat»: *How about you, fresh meat* [64]! При перекладі сленгізму *fresher*, ми використали український еквівалент *свіжачок*: *Це був Тиждень Свіжачків*. А от сленгізм *fresh meat* ми вирішили перекласти калькуванням як *свіже м'яско*: *А як щодо тебе, свіже м'яско?*, адже в нас теж трапляються випадки його вживання серед молоді.

На позначення студентів другого курсу в серіалі «Fresh meat» теж є сленгізм. Студенти називають таких *sophomores*: *–Oh cool, you guys are sophomores?! –Don't get happy, we're not cool* [64]. При перекладі ми використали український аналог *другокурсник*, який був утворений способом словоскладання слів «другий» і «курс»: *–О, класно, ви другокурсники?! –Не радій так, ми не круті.*

Сленгізмом із серіалу «Life of the party» є словосполучення, що позначає «випускника або аспіранта». Частіше всього, цей сленгізм позначає людину, яка після отримання диплому, продовжує навчатись, аби здобути вищий ступінь. Це – вираз *grad student: Are you a TA or a grad student* [66]? При перекладі ми використали дослівний переклад, використавши слово *аспірант*, так як серед студентів не вживається якийсь сленгізм на позначення цього слова. В цьому ж реченні можна побачити ще один сленгізм *TA*, що є аббревіатурою та розшифровується як *teaching assistant*. При перекладі можна спробувати передати сленгове забарвлення і використати сленгізм *помагач вчителя*, але він рідко використовується серед підлітків. Тому, на наш погляд, доцільнішим буде

використати український еквівалент *асистент вчителя*: *Ти асистент вчителя чи аспірант?*

Усім відомо, що під час навчання в університеті або коледжі, а іноді навіть в школах, завжди формуються групи підлітків, які об'єднуються за спільними вподобаннями та інтересами. Однією з таких груп є компанія людей, які люблять вчитись, а різні вечірки та участь в студентському житті їх не цікавить. Зазвичай, оточуючі студенти називають таких людей *ботаніками*. В серіалі «Life of the party» цей сленгізм відповідає англійському *nerds: Real cool. Bye nerds* [66]. При перекладі ми використали український аналог *ботани/ботаніки: Ріл круто. Бувайте, ботани.*

Ми вже говорили раніше, що усі молоді люди в університетах зазвичай розбиваються на компанії. Так от, компанію «ботаніків» в серіалі «Community» молодь називає *track team: I saw our track team tonight and I'm pretty sure Troy's gonna be a big dog on campus* [60]. В українській мові немає конкретного еквівалента цьому сленгізму, тому ми використали метод цілісного перетворення, переклавши англійське словосполучення як «компашка ботанів». Крім цього, в реченні є ще один сленгізм *big dog*, який ми переклали як «велика шишка». В перекладі ми замінили образ з «собаки» на «шишку», адже такий варіант є ближчим українській культурі.

Наступною групою є компанія людей, яких можна вважати повними протилежностями ботаніків. Це молодь, яка не цікавиться навчанням, лише вечірками, відносинами та іноді бійками, головним їх заняттям в університеті є спорт. Зазвичай такі компанії притаманні саме американським університетам, так як в Україні вони не дуже популярні. Це група, яку в серіалі «Community» називають *jockes: And you're stupid jock that lost his scholarship because he celebrated getting it with a keg stand* [60]. При перекладі ми використали функціональний аналог *качок*: *І ти, дурний качок, який втратив стипендію, тому що святкував її отримання стійкою на бочці з пивом.* Такі компанії з «качками» зазвичай носять спортивні жакети з великою літерою на них та зачіпають слабкіших за себе, зазвичай саме «ботанів». Спортивні жакети в

серіалі «Community» молодь називає *letter jacket: Because you're wearing your stupid letter jacket* [60]. При перекладі ми використали прийом узагальнення і переклали цей сленгізм як *шкільний бомбер: Тому що ти одягнув свій тупий шкільний бомбер.*

Також виразами, які відносяться до цього семантичного поля, є *drop out of*, використаний в серіалі «Life of the party»: *I knew that the first time he tried to make you drop out of college* [66]. Та *flunk*, використаний в серіалі «Community»: *I'm gonna flunk. I need help* [60]. Сленгізм *drop out of* ми переклали функціонуючим українським аналогом *залишити / покинути: Я знав, що перший раз він намагався змусити тебе залишити університет.* Хоч це слово не є сленгізмом, але воно найкраще передає зміст оригіналу.

Ще одним сленгізмом, який ми згадували, був *flunk*, ми переклали його українським аналогом *завалити: Я все завалю. Мені потрібна допомога.* Синонімом до цього слова є сленгізм, взятий із серіалу «Fresh meat», *to be bombed: I'll be bombed with that exam* [64]. Його можна також перекласти українським сленгізмом *завалити: Я завалю цей екзамен.*

Отже, студентський сленг досить таки популярний серед молоді. Найчастіше в серіалах студенти вживали сленгізми *uni* (15 разів) та *dorm* (10 разів). При перекладі студентських сленгізмів, ми найчастіше використовували сленговий аналог – приблизно сім разів. По два рази ми використали такі способи перекладу: синонімічна заміна, компенсація втрат, генералізація та еквівалентний переклад. По одній лексичній одиниці ми переклали такими способами як калькування, описово, транслітерація, заміна образу та метод цілісного перетворення.

2.5. Діахронічний аспект молодіжного сленгу

Під час пошуку матеріалів, ми дослідили більш ніж 10 різних молодіжних телесеріалів різних років, починаючи з 1967, закінчуючи 2021 роком. Ми помітили, що дуже багато сленгізмів у фільмах, знятих до 2010 року, зараз є

частиною загальноновживаної розмовної лексики. Тобто з цього, ми можемо зробити висновок, що усі сленгізми, з часом, перетворюються на розмовну лексику.

Яскравим прикладом є сленгізм *come on*. В 2004 році його вживали, щоб підігнати людину робити щось швидше, в значенні «Ворушись!». В 2019 в цього сленгізма з'являється нове значення: його вживають молоді люди, з метою переконати інших в своїй точці зору, або допомогти погодитись із своєю пропозицією, в значенні *Та давай, не лмайся*. У серіалі «Inbetweeners» вживається яскравий приклад такої лексики – *come on: Come on, Si, what did you say?* [67] Словник молодіжного сленгу дає декілька визначень цьому сленгізму, позначені різними роками. Речення із серіалу ми переклали синонімічним аналогом як: *Та давай, Сі, що ти там мнешся?* Ми можемо зробити висновок, що у деяких старих сленгізмів, може з'явитись більш нове сленгове значення, або ж вони переходять у загальноновживану розмовну лексику.

Таким самим чином можна охарактеризувати сленгізм, вжитий в серіалі «Life of the party», *hang out: Maddie's right, I can't hang out right now* [66]. В 2004 році цей сленгізм означав *відірватись на повну з друзями*, але в 2020, в період загальнонаціонального карантину, ця фраза втрачає будь-який сенс та її емоційність значно применшується. Раніше він описував групу друзів, які збирались разом у фізичному просторі, щоб приємно провести час, але під час карантину, від описував проведення часу та вбивство нудьги з іншою людиною через інтернет. На нашу думку, в цьому контексті буде доречніше використати слово із применшеною емоційністю, але більше про реальні, а не онлайн, зустрічі: *Медді каже правду, прямо зараз я не можу двіжувати з вами*.

В серіалі «Life of the party» молоді людиною був вжитий сленгізм *vibe*, який теж підпадає під цю характеристику: *I like your vibe* [66]. У 2004 році цим сленгізмом молодь позначала своєрідну емоційну атмосферу. Потім цей сленгізм вийшов на якийсь час із вжитку, а от в 2019 році в нього з'являється нове значення. Воно позначає відчуття, що те, що слухає, відчуває чи бачить людина, досягає її душі. У 2020 році до цього сленгізму додається ще одне значення:

розслабитись, відпочити. Сленгізмам властиво виходити з ужитку, а потім повертатись уже з новим значенням, яке з часом може дещо змінитись. При перекладі ми використали транслітерацію сленгізму, адже так би скоріш за все вжила його в мовлення молодь: *Мені подобається твої **вайб**.*

Варто зауважити, що не уся сленгова лексика набуває іншого нового значення через кілька десятків років. Дуже багато сленгізмів або стають загальнорозмовними або повністю зникають з ужитку, залишаючись лише на сторінках словників. Наприклад, вираз, використаний в серіалі «Everything sucks», *cool beans: Um, yeah, all right, **cool beans*** [62]. Цей сленгізм почав використовуватись наприкінці 60-х – на початку 70-х років, будучи популяризованим поп-культурою того часу. Він використовується для опису чогось дуже сприятливого та приємного. Але зараз він майже повністю вийшов з ужитку, а нового значення молодь ще не вигадала. При перекладі цього сленгізма, ми використали синонімічний аналог, який вживався молоддю багато років назад: *М, так, добре, **ульотно**.*

В серіалі «Young ones» підліток вживає такий сленговий вираз як *take it easy*, коли звертається до свого друга: *You should **take it easy**, you know* [68]. Ось це і є прикладом того, як сленгізм може перейти до загальноновживаної лексики через якийсь час. Адже раніше, цей сленгізм вживався вузьким колом людей, але коло збільшувалось з кожним роком. А тепер, воно є всім відомим та вживаним, а тому його і називають розмовним. Ми переклали цей сленгізм молодіжними аналогами тих років як *розслаб булки* або *забий на все: Знаєш, тобі потрібно **просто забити**.*

В 2011 році молодь дещо змінює вимову усім нам відомого *take it easy* на *take it ease*. Такий сленгізм був вжитий в серіалі «Heartbreak high»: *See ya, **take it ease*** [65]. Означає він те саме, що і його синонім, тому при перекладі ми використали його український молодіжний аналог *не парся: **Ще побачимось, не парся***. В живому мовленні, цей сленгізм дуже рідко використовується молодими людьми.

В серіалі «Young ones», підліток вживає сленгізм *folks* спілкуючись із однолітком: *Lots of folks did, but it ain't harmed my career any* [68]. При перекладі ми використали аналог *родаки*: *Багато з **родаків** так і робили, але це не вплинуло погано на мою кар'єру.*

Молодь надавала цьому сленгізму нового значення майже кожен рік. Наприклад, в 1999 році цей сленгізм просто позначав людину, не обов'язково близька. В 2003 році цим сленгізмом молоді люди позначають батьків. В 2004 році сленгізм позначає союз багатьох банд, які були популярні на той час. В 2005 році молодь називає цим сленгізмом знайомих або друзів. В 2006 році, на півдні та заході США, молодь починає вживати цей сленгізм на позначення родичів: могло стосуватись лише батьків або усієї найближчої родини. В 2007 цей сленгізм стає більше евфемізмом, адже молодь використовує його для опису афроамериканців, щоб навіть випадково не називати ніяким образливим словом. В 2008 році у вжиток повертається одне з попередніх значень: цим сленгізмом називають одну з найбільших банд в країні, після чого цей сленгізм на якийсь час виходить із вжитку молоді. У 2010 році сленгізм *folks* знову набуває популярності, в основному через те, що політики боялись бути політично некоректними, тому використовували його як евфемізм на позначення тих людей, які не відносились до їх класу. З цього і утворилось нове значення сленгізму, адже молодь позначала так тих груп людей, з якими вона не мала бажання спілкуватись.

Це той випадок, коли молодь створювала майже кожен рік нові значення, і таких сленгізмів налічується безліч. Як ми могли побачити, деякі з них мали схожі значення, а деякі повністю відрізнялись один від одного. Але в процесі виникнення нових значень, сленгізм періодично зникав з ужитку. Це є цілковито характерним усім сленгізмам як лінгвістичному явищу.

Ми простежили діахронію вживання англійських молодіжних сленгізмів на позначення слова «друг, приятель». Якщо в попередньому випадку, в одного і того самого сленгізму просто кожен рік з'являлось нове значення, то тут в одного і того самого значення майже кожен рік змінювались сленгові

відповідники. Єдине, що додавались деталі та конкретика, яка характеризувала друга, доповнюючи його якоюсь характерною цим сленгізмом особливістю. Хоча періодично, через якусь кількість років, в деяких з цих сленгізмів з'явиться трохи інше значення.

В 1967 році у вжиток входить сленгізм *fella*, його ми можемо почути в фільмі того ж року «To sir with love»: *Hi, fellas, how are you?* [69] (пер.: *Привіт, кенті, як ви?*) До 2003 року цей сленгізм зберігав своє значення та був досить таки вживаним серед молоді. В тому ж самому році, у вжиток входить новий сленгізм *buddy*, який ми почули в серіалі «Life of the party»: *You want to study buddy?* [66] (пер.: *Дружбан, ти хочеш вчитись?*) Але через шістнадцять років у нього з'явились інші значення: таким сленгізмів молодь позначала слово, яке використовують невпевнені чоловіки, щоб встановити домінування над іншими. Також цей сленгізм позначав маленьку дитину та навіть собаку, а от в значенні друга цей сленгізм вживався лише п'ять відсотків часу з усіх вищеперерахованих.

В 2018 році на заміну приходить сленгізм *dude*: *Dude, no girls wants a sensitive guy* [64]. Він був вжитий студентами в серіалі «Fresh meat». Ми переклали його сленговим аналогом «чувак», що є деградацією значення: *Чувак, жодна дівка не захоче такого плаксивого хлопця*. Це слово виникло в 1883, тоді воно означало нахабну людину, яка була надто добре одягнута. Пізніше він використовувався для позначення міської людини, яка переїхала на захід, не знаючи, що робити, та перекладався як *міський піжон*. В 2003 році цей сленгізм використовували скейтери, при звертанні один до одного. А через декілька років цей сленгізм почала активно використовувати молодь, щоб замінити реальне речення в будь-якій ситуації.

В 2019 році, для позначення друга, молодь починає використовувати сленгізм *comrades*. Його ми можемо почути в серіалі «Everything sucks»: *Be sure to bring a monologue and break a leg, comrades* [62] (пер.: *Будь впевнений, друже, ти впорасишся з монологом, ні пуху, ні пера.*)

В 2020 році стає популярним новий молодіжний еквівалент на позначення друга – *pal*. Його вжив підліток в серіалі «Life of the party», звертаючись до однолітка: *Ok, pal, sunscreen's on my desk* [66]. Під час перекладу, ми використали український синонімічний аналог *бро*, який активно використовували підлітки в 2020 році: *Ок, бро, крем від засмаги в мене на парті*. Такий сленгізм буде гарно підходити для дубляжу серіалу, адже він ідеально підходить по кількості букв та звуків.

В 2021 році стає популярним новий сленговий еквівалент *mate*. Його можна почути в серіалі «Inbetweeners»: *Sorry, mate, I finish at six* [67]. При перекладі, ми використали синонімічний сленговий відповідник *кореш*: *Соррі, кореше, я мушу закінчити о шостій*.

В 2017 році, молодь активно починає вживати сленгізм *Breakfast Club*, який був вжитий в серіалі «Community»: *Hey, this is kind of Breakfast Club, huh?* [60] (при перекладі ми використали український молодіжний аналог: *Гей, це щось типу Клубу вихідного дня, чи що?*) При перекладі ми використали перенос найменування, змінивши «сніданок» на «вихідний». Він позначає групу друзів, які постійно «зависають» разом, або групу людей, які ніколи б не подумали, що стануть друзями. Тридцять сім років тому, підлітки називали цим сленгізмом додаткову міру покарання в школах, коли учень-порушник повинен провести декілька годин в школі, роблячи те, що від нього вимагає вчитель, та увесь вільний час на вихідних робити щось корисне.

В одному з названих вище серіалів, «To sir with love» (1967), з якого пішов початок вживання сленгізму *fella*, було вжито ще один сленгізм для позначення старого друга, *old chum*: *You continue to astonish me, old chum* [69]. При перекладі ми використали нейтральну одиницю *старий друже \ товариш*.

Цей серіал особливий не лише позначеннями друзів сленгізмами, але й римованим сленгом *кокні*, адже там вживається досить таки багато прикладів. *Кокні* – унікальне явище, з точки зору лінгвістики. Адже в українській мові немає навіть близького за значенням поняття до англійського римованого сленгу. В українській мові такого просто не існує. Переклад таких сленгізмів становить

неабиякі труднощі, адже перекладачеві потрібно передати унікальну особливість римованого сленгу, що є непростю справою. Переклад римованого сленгу є досить важкою, але цікавою, темою для подальших досліджень.

У фільмі «To sir with love» можна побачити безліч римованих сленгізмів, один з них – *frog and toad* [69]. Він означає *road* – *дорога*. Сленгізм *trouble strife* означає *wife* – дружина, сленгізм *weeping willow* – *pillow* – подушка, *currant bun* – *sun* – сонце, *apples and pears* – *stairs* – сходи, *happy kill* – *skill* – навички, *ginger beer* – *queer* – дивак [69]. Тобто, останнє слово усіх сленгових виразів римується із словом, яке означає сленгізм.

В перекладі цього фільму перекладач пропустив багато римованого кокні, навіть не переклавши. А навіть ті сленгізми, які були перекладені – це просто дослівний переклад. В перекладі так і звучало: *Жаба і кочерга* означають *дорога*. Таким чином було перекладено більшість сленгізмів. Хоч в деяких сленгізмів переклад збігся по рими із словом, яке він означає.

На нашу думку, при перекладі таких сленгізмів, варто підбирати римовані слова, навіть якщо потрібно буде замінити образи, наприклад, замість *кочерги* використати слово *пори́г* (порога): *Жаба з порога* означає *дорога*.

Отже, опрацювавши усі раніше згадані серіали, ми можемо з впевненістю сказати, що майже кожен рік молодь вигадує новий сленгізм на позначення одної й тої самої нейтральної одиниці. Сленг може виходити із ужитку на якийсь час, повертаючись уже з новим значенням. Навіть не виходячи з вжитку сленг може набувати нових значень. Найчастіше в серіалах нам зустрічались такі сленгізми: *come on* (10 разів) та *mate* (5 разів). Найчастіше ми здійснювали переклад за допомогою сленгового аналогу – сім разів. Два рази ми використали синонімічну заміну та один раз – транслітерацію.

Висновки до Розділу 2

Ми дослідили використання сленгу в таких молодіжних серіалах: «Fresh meat», «The young ones», «Community», «Clique», «The inbetweeners», «Life of the party», «Everything sucks», «Heartbreak high», «To sir with love». Наш аналіз включав визначення лексичних та стилістичних характеристик сучасного та застарілого молодіжного сленгу у телесеріалах, та прийоми його передачі у перекладі. Загальна кількість прикладів становить 150 одиниць відібраних методом суцільної вибірки. Переклад усіх сленгізмів запропонований нами.

Ми виокремили декілька семантичних полів, в яких найчастіше вживається молодіжний сленг: «Відпочинок», «Емоції», «Образи» та «Студентське життя».

Перше семантичне поле – «Відпочинок». Сюди відносяться сленгізми що позначають вечірки та усі пов'язані з ними речі, іноді, щоб ніхто не зрозумів, про що йдеться мова.

До другого семантичного поля «Емоції» відносяться сленгізми, які вживаються молодими людьми, щоб виразити своє ставлення до однолітків, будь воно позитивне чи негативне, а також, щоб виразити згоду або незгоду.

Наступне семантичне поле – «Образи». Такі сленгізми молоді люди вживають, якщо хочуть когось образити, принизити в очах однолітків, або ж просто характеризувати зовнішній вигляд людини. Також, сленгізми дуже часто є заміниками нецензурної лексики, тобто молодь використовує співзвучні слова, щоб «зацензувати» лайку. Студенти також використовують сленг в своєму університетському житті.

Наступним семантичним полем є «Студентське життя». Сюди відносяться усі сленгізми, які стосуються навчального процесу. Зазвичай його використовують студенти, під час навчання в школі чи університеті.

Сленг – перемінне явище. Він може з'являтися та виходити із ужитку, в будь-який момент. Молодь здатна надавати одному сленгізму зовсім різні значення кожен рік.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Мова постійно змінюється. З'являються і розвиваються нові слова і фрази. Слова і вимова, що використовується молодими людьми як в англійській, так і в українській мовах, можуть сильно відрізнятись від тих, які використовуються дорослими. Сленг – це спілкування людей однієї вікової категорії, що протиставлять себе старшому поколінню і офіційному колу.

Найприйнятніша термінологічно-поняттєва парадигма соціальних діалектів: арго, жаргон, професійний жаргон, сленг. Ми навели основні лексичні механізми, засновані на аналізі молодіжного та студентського сленгу: афіксація, абревіація, словоскладання, усічення коренів, редуплікація і конверсія, деабревіація, універсализація.

Найбільшою проблемою при перекладі сленгізмів є збереження та правильна передача емоційно-експресивного забарвлення та стилістичного відтінку. Не завжди ці умови виконуються. Відбувається це через те, що перекладачі необізнані з відповідним шаром лексики. виправити цей недолік можна лише, якщо фахівці перед тим як робити переклад, будуть ретельно досліджувати і вивчати відповідну лексику.

Найлегше це зробити, шляхом вивчення соціального прошарку населення, який користується такою лексикою, аналіз реалій життя цих людей з ними. Лише в таких випадках буде досягатись найвищий рівень точності і правильності перекладу, що буде переконувати глядача у реальності подій, які відбуваються на екрані.

Ми дослідили використання сленгу в таких молодіжних серіалах: «Fresh meat», «The young ones», «Community», «Clique», «The inbetweeners», «Life of the party», «Everything sucks», «Heartbreak high», «To sir with love». Наш аналіз включав визначення лексичних та стилістичних характеристик сучасного та застарілого молодіжного сленгу у телесеріалах, та прийоми його передачі у перекладі. Загальна кількість прикладів становить 150 одиниць відібраних методом суцільної вибірки. Переклад усіх сленгізмів запропонований нами. Ми

виокремили декілька семантичних полів, в яких вживається молодіжний сленг: «Відпочинок», «Емоції», «Образи» та «Студентське життя».

Перше семантичне поле – «Відпочинок». Сюди відносяться сленгізми що позначають вечірки та усі пов'язані з ними речі, іноді, щоб ніхто не зрозумів, про що йдеться мова. Найчастіше з усіх, молоддю вживався в мовлення сленговий вираз *hit on* (близько десяти разів), трохи менше – *grit* (п'ять разів). При перекладі, ми найчастіше використовували українські сленгові аналоги та прийом синонімічної заміни.

До другого семантичного поля «Емоції» відносяться сленгізми, які вживаються молодими людьми, щоб виразити своє ставлення до однолітків, будь воно позитивне чи негативне, а також, щоб виразити згоду або незгоду. Найчастіше нам траплялись сленгізми *dis* (близько 15 разів) та *hateable* (близько десяти разів). Найчастіше такі сленгізми ми перекладали, використовуючи сленговий аналог, метод цілісного перетворення та синонімічної заміни.

Наступне семантичне поле – «Образи». Такі сленгізми молоді люди вживають, якщо хочуть когось образити, принизити в очах однолітків, або ж просто характеризувати зовнішній вигляд людини. Також, сленгізми дуже часто є заміниками нецензурної лексики, тобто молодь використовує співзвучні слова, щоб «зацензувати» лайку. Найчастіше в молодіжних серіалах використовувались сленгізми *chicken* (15 разів) та *shrink* (п'ять разів). Під час перекладу, ми використовували найчастіше аналогові відповідники та переклад із допомогою заміни образу.

Наступним семантичним полем є «Студентське життя». Сюди відносяться усі сленгізми, які стосуються навчального процесу. Зазвичай його використовують студенти, під час навчання в школі чи університеті. Найчастіше в серіалах студенти вживали сленгізми *uni – university* (15 разів) та *dorm* (10 разів). При перекладі студентських сленгізмів, ми найчастіше використовували сленговий аналог та синонімічну заміну.

Опрацювавши лексику із сучасних телесеріалів, ми можемо з впевненістю сказати, що майже кожен рік молодь вигадує новий сленгізм на позначення одної

й тої самої нейтральної одиниці. Сленг може виходити із ужитку на якийсь час, повертаючись уже з новим значенням. Навіть не виходячи з вжитку сленг може набувати нових значень. Найчастіше в серіалах нам зустрічались такі сленгізми: *come on* (10 разів) та *mate* (5 разів). Найчастіше ми здійснювали переклад за допомогою сленгового аналогу. Найбільш поширеними типами зміни значення таких сленгізмів є перенос найменування та деградація значення.

Найчастіше ми перекладали сленгізми функціональним аналогом (46%). Дуже часто ми використовували синонімічну заміну (17%) та метод цілісного перетворення (8%). Також ми вживали такі способи перекладу як: заміна образу, компенсація втрат, калькування, транслітерація тощо.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко М. Ю. Л. О. Ставицька про історію дослідження арго, жаргону та сленгу. 2014. С. 33–41.
2. Бугера О. А. Соціальні діалектизми: Історія розвитку та теоретичного опрацювання. Філологічні студії. 2011. С. 30–38.
3. Гаврилюк Я. Семантико-стилістичні аспекти перекладу молодіжного і кримінального сленгу на матеріалі американських телесеріалів. Хмельницький. 2021. 42 с.
4. Єрмоленко М. О. Особливості перекладу кримінального жаргону. 2011. 26 с.
5. Карпенко А. М. Молодіжний сленг – як своєрідний спосіб вербалізації буття. Студентські наукові записки. Серія «Філологічна». 2009. С. 53–55.
6. Коза А. Шкільний та студентський сленг. ХНУ. 2016. №2. С. 54–57.
7. Кондратьєва О. В. Відтворення метафорики романів Д. Брауна в українських перекладах. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. 2012. №22. С. 92.
8. Кононенко А. О. Стилістичні особливості англомовного сленгу. Харків: НУА, 2016. С. 113–117.
9. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця: Нова Книга, 2001. 448 с.
10. Котелевець К. В. Аспекти дослідження джерельної бази та способів творення сучасного українського сленгу. 2011.
11. Кривенко Н. В., Лифар А. С. Типологічні особливості сленгу. Н. В. Кривенко 2016. С. 9–17.
12. Кривенко Н. Деякі особливості походження та характеристики поняття «сленг». Полтава. 2017. С. 260–266.
13. Лактіонов Є. Шкільний сленг. Україна і світ: гуманітарно-технічна еліта та соціальний прогрес. Харків: НТУ «ХП», 2015. С. 35–37.

14. Литвиненко А. В., Вороніна К. В. Особливості перекладу сленгу у художній літературі (на матеріалі роману Дж. Д. Селінджера «Ловець у житті»). Теоретичні та прагматичні проблеми перекладознавства: Збірник студентських статей. 2018. №18. С.173.
15. Міщук І. М. Американський молодіжний сленг у перекладацькому аспекті. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». 2014. С. 190–192.
16. Мяснікова А. І. Структурно-семантичні та функціональні особливості сучасного молодіжного сленгу (на матеріалі недійних текстів). Дніпро. 2018. 62 с.
17. Науменко Л. М. Молодіжний сленг – реалії. 2018. С. 227–230.
18. Новоселецька С. В., Яковчук Т. В. Мовні особливості американського та українського студентського сленгу. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2022. Вип. 13(81). С. 248–251
19. Олющак Н. Види молодіжного сленгу в англійській мові. 2019. С. 72–75.
20. Онушканич І. В., Штогрин М. В. Сленг як перекладознавча категорія: поняття, етимологія, способи перекладу. Вісник Житомирського державного університету. 2014. №3. С. 296.
21. Руденко М. Ю. Арго, жаргон і сленг у європейському й американському мовознавстві: історія і сучасний стан дослідження : дис. канд. філ. наук. Слов'янськ, 2019. 270 с.
22. Руденко М. Ю. Класифікація соціальних діалектів у розвитку. 2020. С. 127–131.
23. Руденко М. Ю. Лінгвістичний аспект дослідження арго, жаргону та сленгу. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2014. С. 178–182.
24. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручний О. О. Селіванова. Полтава: Довкілля-К, 2008. 711 с.

25. Чорнобай В. Г. Сленг: історія виникнення, визначення поняття. 2014. С. 76–81.
26. Щеменок Н.П. Slang and its functioning and use in everyday speech of students. Київ. 2009. 29 с.
27. Bullard W. History of Slang. 2021.
28. Burdová V. Student slang. Veronika Burdová. 2009.
29. Davie J. Slang. Across Societies: Motivations and construction. Abingdon: Taylor&Francis, 2019. 87 с.
30. Duzenco D. Slang in modern English. 2015.
31. Dynel M. The Pragmatics of Humor across Discourse Domains. Amsterdam: John Benjamins Publishing Co., 2011. 320 с.
32. English Stylistics and Linguistic Text Analysis: Translation aspects = Стилістика англійської мови та лінгвістичний аналіз тексту: перекладацькі аспекти: методичні вказівки для студентів спеціальності «Філологія. Переклад». О. В. Ємець. Хмельницький: ХНУ, 2018. 70 с. (англ)
33. Fasola J. Slang and its history. 2018.
34. Fowler J. Cockney Dialect and Slang. 1984. 25 с.
35. Green J. Language! 500 years of the Vulgar Tongue. Jonathon Green. London: Atlantic Books Ltd, 2014. 601 с.
36. Havryliuk Y., Yemets O. American student slang. Formation and translation. 2022. С. 22–23.
37. Holub O. M. Slang in modern English: definition and classification. Нова філологія. 2013. С. 231–236.
38. Khodjayeva M. Classification of slang and its types. 2022. 516–519.
39. Mads H. E. Translating the use of slang. Denmark, 2010. 91 с. (Aarhus University).
40. McCrindle M. Youth Slang. London, 2011. 53–67 с.
41. Partridge E. Slang. To-Day and Yesterday. London: Lund Hunphries, 1954. 496 с.

42. Pradianti W. The Use of Slang Words Among Junior High School Students in Everyday Conversation. 2013. С. 87–98.
43. Salma A. Gender Influence on Slang Used by Teenagers in Their Daily Conversation at School. 2013. С. 63–70.
44. Scott A. The Culture of Slang. 2014. С. 20.
45. Smith D. The Language of London: Cockney Rhyming Slang. London: Michael O'Mara, 2011. 170 с.
46. The latest youth slang. Tony Thorne. 2007.
47. The Slang Dictionary: Etymological, Historical, and Anecdotal. London: Chatto&Windus, Piccadilly, 1894. – 436 с.
48. Рябошапка А. Проблеми перекладу сленгу в аудіовізуальних творах українською мовою (на прикладі телевізійного серіалу «Breaking Bad») [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/2792>.
49. Низенко Я. В., Григоренко Н. О. Основні труднощі адекватного перекладу нестандартної лексики англійської мови. Режим доступу до ресурсу: http://www.rusnauka.com/16_NPRT_2012/Philologia/6_111668.doc.htm.
50. Глазова О. П. Жаргон і сленг: як ставитись до них словеснику? [Електронний ресурс] Київський університет імені Бориса Грінченка. 2013. Режим доступу до ресурсу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/2651/1/O_Glazova_MD_9_IPPO.pdf.

ПЕРЕЛІК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

51. Словник синонімів [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://synonimy.info/%D1%84/%D1%84%D0%BB%D1%96%D1%80%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8>.
52. Dalzell T. The Routledge Dictionary of Modern American Slang and Unconventional English. New York: Routledge, 2018.
53. Khan Farah. London Slang. 2011. 53 с.

54. Lewin E., Lewin A. The Random House Thesaurus of Slang. New York: Random House, 1988. 449 с.
55. McCrindle M. The Youth Language Lexicon. London, 2011. 175–207 с.
56. Mr. Doody. Cockney Rhyming Slang. 2009. 30 с.
57. Thorne T. Dictionary of contemporary slang. London. 2005. С. 513 (A&C Black).
58. Wherrett D. A Dictionary of Cockney Rhyming Slang. Duncan Wherrett. London: Watchya, 2010. 77 с.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

59. «Clique» [Електронний ресурс]. 2017. Режим доступу до ресурсу: <https://subsaga.com/bbc/drama/clique/episode-3.html>.
60. «Community» [Електронний ресурс]. 2009. Режим доступу до ресурсу: http://www.zen134237.zen.co.uk/Community/Community_1x01_-_Pilot.pdf.
61. «Community» [Електронний ресурс]. 2009. Режим доступу до ресурсу: <https://www.scriptslug.com/assets/scripts/community-304-remedial-chaos-theory-2011.pdf>.
62. «Everything sucks» [Електронний ресурс]. 2018. Режим доступу до ресурсу: <https://8flix.com/assets/transcripts/e/tt7078710/Everything-Sucks-episode-script-transcript-season-1-01-Plutonium.pdf>.
63. «Everything sucks» [Електронний ресурс]. 2018. Режим доступу до ресурсу: <https://8flix.com/assets/transcripts/e/tt7078710/Everything-Sucks-episode-script-transcript-season-1-02-Maybe-Youre-Gonna-Be-the-One-That-Saves-Me.pdf>.
64. «Fresh meat» [Електронний ресурс]. 2016. Режим доступу до ресурсу: <https://www.simplyscripts.com/scripts/Freshmeat.pdf>.
65. «Heartbreak high» [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://tvshowtranscripts.ourboard.org/viewtopic.php?f=1504&t=56422>.
66. «Life of the party» [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://sublikescript.com/movie/Life_of_the_Party-5619332.

67. «The inbetweeners» [Электронный ресурс]. 2010. Режим доступа до ресурсу:

https://www.scripts.com/script.php?id=the_inbetweeners_movie_10779&p=3.

68. «The young ones» [Электронный ресурс]. Режим доступа до ресурсу:

https://www.ratman.biz/archive/young_ones/oil.html.

69. «To sir with love» [Электронный ресурс]. 1967. Режим доступа до ресурсу: http://www.script-o-rama.com/movie_scripts/t/to-sir-with-love-script.html.